



Julij
1980

Lovec

7 glasilo Lovski zveze Slovenije





LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo

letnik LXIII., št. 7

julij — mali srpan 1980

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.

Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.

Uredniški odbor:

Glavni urednik: Jelo Gašperšič

Odgovorni urednik in urednik: Boris Leskovic.

Miha Adamič, Drago Bitenc, France Cvenkel,
Janez Černač, Vitomir Mikuletič, Janko Perat,
Ciril Štrumbelj, Polona Terčelj, Veljko Varičak.

Lovec izide praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide v začetku
koledarskega in hkrati lovskogospodarskega leta,
v januarju.

Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto
in kulturo SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometnega davka.

Ta številka je izšla v 20 600 izvodih.

Letni prispevek zveze lovskih druženj

Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana
tudi naročnina za glasilo LOVEC,
je po članu 350 din.

Za druge naročnike

je letna naročnina 290 din, za inozemstvo
450 din. Posamezen izvod revije je 24 din.

Naročnino je treba plačati vnaprej,
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte

Uredništvu glasila LOVEC

Župančičeva 9 — p. p. 505, 61001 Ljubljana.

Telefon (061) 21 245 in 21 819.

Nenaročenih rokopisov in slik ne vračamo.

Cene malim oglašom:

do 15 besed 70 din, od 15 do 25 besed 90 din,
do 25 do 30 besed 200 din. Za vsako nadaljnjo
besedo 8 din. Za člane lovskih organizacij

v SR Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej

na žiro račun Lovske zveze Slovenije,

Župančičeva 9, Ljubljana: 50101-678-47158.

SLIKA NA NASLOVNI STRANI:

V prsku

Foto Konrad Lampe, Diana

SLIKE NA DRUGI STRANI OVITKA:

1. Na visoki preži

Foto Peter Adamič

2. Jelen lanščak — šilar, v juliju

Foto Janez Papež, Diana

3. Srnjak šesterak

Foto Janez Papež, Diana

4. Srnjak gumbar ali srna?

Foto Peter Adamič

5. Telesno slabo razvit, rogovje
zadovoljivo

Foto Marko Mali

IZ VSEBINE:

Peter Šuler 214

V. V. 215

Lojze Briški 218

Organizacijski odbor 220

Jaka Lavriša 223

Republiški komite za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano 225

Ranka Vodanovič 226
Rep. vet. uprava SRS 227

Peter Vovk 227
Po lovskem svetu: 228

Lovska organizacija: 231

232

Jubilanti: 232
Lovski oprtnik: 236

V spomin: 237
Lovska kinologija: 241

Programsko-volilna seja skupščine
Lovske zveze Slovenije

Prix technique — Zlatorogovi knjižnici

Štiriletno delovanje in pogled naprej

Priprave na razstavo »Narava — divjad

— lovstvo, Ljubljana 80«

Kočevsko lovskogojitveno območje

Odločba — dovoljenje za predčasen
odstrel enoletne jelenjadi in košut ter
telet

O opazovanju ptičjega sveta
Steklina na območju SR Slovenije
(Mesečni poročili)

Črni veliki pevec

Lovstvo in divjad Španije

— Alfonso de Urquijo

Lovska razstava — za vzor

— B. Leskovic

Vso pozornost tudi jelenjadi!

— M. Cenčič

Značke lovskih organizacij — XIX.

Franc Letnik — 70 let

Na gamsa s puško, ki je odšla

v partizane — F. Pečnik

Gamsovka Pika — -elf-

Karel Prušnik-Gašper

Republiški zrejni pregled psov

barvarjev v Kranju — J. Vester

V tem mesecu zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteno divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem zabranila.

Po odločbi Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS (natisnjena na 225. strani te številke) je dovoljen tudi odstrel enoletne jelenjadi (telic in lanščakov) v loviščih Kočevskega, Notranjskega in Krimskega lovskogojitvenega območja ter v gojitvenem lovišču Pohorje.

Po isti odločbi je dovoljen odstrel košut in telet v loviščih lovskih druženj ZLD Gorenjske, Zavoda Kozorog — Kamnik in Zavoda Triglav — Bled.

Na okuženem in neposredno ogroženem območju s steklino je dovoljeno oziroma priporočeno odstreljevati zveri vseh vrst in pižmovke v neomejenem številu. Uplenitlji so obvezno dolžni izvajati zlasti 13. in 14. točko odredbe o zatiranju stekline (Lovec, št. 1 — januar 1979, na 6. strani). Navajamo omenjeni točki:

13.

Na okuženem oziroma neposredno ogroženem območju se odredi pokončevanje zveri in pižmovk.

Pokončevanje zveri in pižmovk organizirajo in opravljajo lovske organizacije. Trupla pokončenih zveri in pižmovk morajo člani lovske organizacije takoj zapakirati v nepropustno vrečo in jo z označbo kraja in dneva odstrela oziroma najdbe takoj poslati najbližji veterinarski organizaciji. Ta poskrbi za laboratorijski pregled možganov take živali, veterinarska higienska služba občine pa za neškodljivo odstranitev trupla.

V izjemnih primerih, ko je zaradi velike oddaljenosti ali nedostopnega zemljišča transport trupla poginule ali ubite divjadi iz prvega odstavka te točke težaven, se sme truplo zakopati na kraju odstrela ali najdbe. Jama mora biti tako globoka, da je truplo pokrito z najmanj en meter visoko plastjo zemlje ali kamenja.

14. (1. odstavek)

Prepovedano je na okuženem oziroma na neposredno ogroženem območju odirati trupla divjadi iz 1. odstavka 13. točke in jemati lovske trofeje te divjadi.



srnjak



divji prašič
Vodeča svinja
je zaščitena



11. VII. vzhod ob 4.22 in zahod ob 19.52

26. VII. vzhod ob 4.37 in zahod ob 19.39

☾ = 5. VII.,

☀ = 12. VII.,

☾ = 20. VII.,

☀ = 27. VII.

Programsko-volilna seja skupščine Lovske zveze Slovenije

Peter Šuler

O DELU ORGANOV LZS

V Ljubljani je bila 17. maja 1980 1. programsko-volilna seja skupščine Lovske zveze Slovenije. V skladu z dopolnjenimi pravili Lovske zveze Slovenije (LZS) se skliče enkrat letno in na seji obravnava poročilo o delu organov LZS ter sprejme programsko zasnovo dela za tekoče oz. naslednje leto. V skladu s tem je bil tudi dnevni red te seje pripravljen tako, da je bil glavni poudarek na poročilu organov Lovske zveze Slovenije o njihovem delu in na programskih izhodiščih za delo skupščine in njenih organov v letu 1980. Poleg osrednjih točk je skupščina med drugim obravnavala tudi zaključni račun za leto 1979, razpravljala o predlogu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o zasnovi, uresničevanju in verifikaciji izobraževalnega programa LZS in končno izvolila nove organe Lovske zveze Slovenije.

Seje se je udeležilo 39 delegatov iz vseh zvez lovskih družin, razen iz Zveze lovskih družin Ljutomer. Prisotna je bila tudi večina članov izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije, kot gostje pa so bili navzoči predstavniki Lovske zveze Jugoslavije in Lovske zveze Hrvaške, Klu-

ba prijateljev lova iz Celovca, Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Biotehniške fakultete v Ljubljani, Skupnosti organizacij združenega dela za varstvo divjadi, Planinske zveze Slovenije, Ribiške zveze Slovenije in Kluba Diana.

Osrednja pozornost skupščine je bila usmerjena na obravnavanje poročila o delu organov Lovske zveze Slovenije v zadnjih 4 letih. Pismeno poročilo o delu organov LZS so delegati prejeli z vabilom na sejo ter so ga lahko širše obravnavali v svojih območjih. Iz poročila, ki ga je za skupščino pripravil izvršni odbor, izhaja, da je bilo v preteklem 4-letnem obdobju delo izvršnega odbora in drugih organov LZS usmerjeno predvsem:

- v aktivnost pri oblikovanju Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč;

- v dosledno uveljavljanje tega zakona;

- v notranjo samoupravno organiziranost in strokovno krepitev lovске organizacije;

- v razvijanje in utrjevanje sodelovanja z družbenopolitičnimi in samoupravnimi organi in organizacijami;

- v krepitev odgovornosti lovskih

družin kot temeljnih lovskih organizacij za usmerjanje in uresničevanje ciljev lovstva;

- v sodelovanje z Lovsko zvezo Jugoslavije in hkrati z lovskimi zvezami vseh republik in obeh pokrajin, s Klubom prijateljev lova v Celovcu, z Društvom slovenskih lovcev Julijske krajine Doberdob ter drugimi lovskimi organizacijami v Avstriji in Italiji ter

- predvsem v krepitev socialističnih samoupravnih odnosov in delovnih ter moralnih vrednot, ki so pogoj za nadaljnji napredek lovstva.

Našteta izhodišča oziroma glavna torišča dela organov LZS kažejo, da je bilo preteklo 4-letno obdobje izredno razgibano in za razvoj lovstva izredno pomembno, saj je v tem času prišlo do mnogih prelomnih spoznanj tako v pogledu organiziranosti lovstva, v načinu dela lovske organizacije kakor tudi v pogledu pojmovanja odnosa do divjadi in vloge lovstva v družbi. Prav te spremembe so narekovale povsem določeno aktivnost v organih Lovske zveze Slovenije. Uveljavljanje določil Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč je bila prva in najpomembnejša naloga teh organov, pri čemer so bili naporji usmerjeni predvsem v razvijanje delegatskih odnosov v lovskih organizacijah, v oblikovanje lovskogojitvenih območij, v enotno lovskogojitveno politiko v SR Sloveniji in v vključevanje lovstva v prostorske in druge plane družbenopolitičnih skupnosti. To so bile tudi glavne misli predsednika skupščine Lojzeta Briškija, ki je v uvodnem nastopu pred razpravo o poročilu opozoril na najpomembnejša odprta vprašanja lovstva v SR Sloveniji. (Zaradi aktualnosti njegov govor v celoti objavljamo. — Ur.)

PRIZNANJE CIC ZLATOROGVI KNJIŽNICI

Pred razpravo je Marko Bulc, delegat Jugoslavije v Mednarodnem svetu za lovstvo in ohranitev div-

prva stran plakete



druga stran plakete



Zlatorogova knjižnica Lovske zveze Slovenije je prva, ki ji je CIC podelil visoko priznanje — plaketo »Prix technique«

jadi (CIC), izročil predsedniku skupščine LZS Lojzetu Briškiju posebno plaketo, ki jo je mednarodni lovski svet podelil Zlatorogovi knjižnici za izjemne dosežke pri izobraževanju in strokovnem usposabljanju lovcev. Plaketa, ki jo je ta mednarodna lov. organizacija podelila na letošnjem zasedanju v Rimu, je prvo njeno tako priznanje za delo na izobraževalno-kulturnem področju. Zatorej je to tem večje priznanje in hkrati tudi obveznost za nadaljnje uresničevanje poslanstva Zlatorogove knjižnice.

PROGRAMSKA IZHODIŠČA ZA DELO SKUPŠČINE LZS IN NJENIH ORGANOV V LETU 1980

Skupščina Lovske zveze Slovenije in njeni organi bodo usmerjali in spremljali uresničevanje nalog, ki izhajajo iz Pravil in programskih usmeritev LZS, Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, sprejetih obveznosti družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov ter splošnih družbenopolitičnih usmeritev.

Posebna pozornost bo namenjena zlasti:

- vključevanju in nalogam lovskih organizacij v srednjeročnem planu razvoja SRS;
- razvijanju in utrjevanju funkcij lovskogojitvenih območij
- nadaljnjemu razvoju lovske organizacije;
- lovski kinologiji.

I.

Pri vključevanju v srednjeročni plan razvoja spada med osnovne naloge lovske organizacije v letu 1980 predvsem:

— Vključevanje lovskih organizacij v prostorske plane; potrebno je izdelati in uskladiti lovskogospodarske načrte za obdobje 1980—85. Prek lovskogospodarskega načrta lovska organizacija uveljavlja tudi ustavna in zakonska določila, po katerih je divjad naravna dobrina posebnega družbenega pomena ter da je ohranjanje ravnovesja med divjadjo in rastlinskim svetom sestavni in neločljivi del družbenih interesov za ohranitev naravnega okolja.

— Lovskogospodarski načrt lovske organizacije, sprejet in usklajen v lovskogojitvenem območju, je njen



Marko Bulc, vodja jugoslovanske delegacije, sprejema plaketo »Prix Technique« za Zlatorogovo knjižnico LZS. Izroča mu jo Alfonso de Urquijo, predsedujoči generalne skupščine CIC. Foto S. Dondur

Prix Technique — Zlatorogovi knjižnici

Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) je na zaključni seji generalne skupščine v Rimu, 13. maja 1980, podelil v okviru svojega kulturnega nagrajevanja strokovno nagrado za leto 1980 Zlatorogovi knjižnici Lovske zveze Slovenije. Ob tej priložnosti je predsednik žirije za podeljevanje kulturnih nagrad CIC A. J. Hettier de Boislabert povedal:

»Odkar je v okviru kulturnega nagrajevanja CIC ustanovljena nagrada za strokovne dosežke Le Prix Technique, ki se nanaša na vse možnosti vzgoje, audiovizuelne ali v pisni obliki, jo letos podeljujemo prvič.

Zlatorogova knjižnica, ki sodi v izdajateljsko dejavnost Lovske zveze Slovenije, ima ime po zelo stari in znani pripovedki iz Julijskih Alp. Zlatorog je bil gams z zlatimi roglji. Iz njegove krvi, če bi se razlila, bi vzcvetele zdravilne rože na visokih vrhovih Triglava. Trofejo — zlate roglice — so si želeli najboljši lovci. Slika tega mitološkega gamsa z zlatimi roglji je sedaj na emblemu slovenskih lovcev.

Zlatorogova knjižnica si je postavila cilj, da nudi lovcem na razpolago — brez finančnega dobička — knjige visoke kvalitete

in vzgojne vrednosti iz biologije divjadi ter gospodarjenja z lovišči v luči najsodobnejših znanstvenih dosežkov, pa tudi leposlovne.

Ta lepa akcija je kronana z izdajo 12 odličnih knjig, ki obravnavajo veliko in malo divjad, lovsko kinologijo, trofeje, leposlovje in podobno, katerih avtorji so slovenski strokovnjaki ali pa znani strokovnjaki iz inozemstva v prevodu.

Vse to delo je opravljeno brez kakršnih koli finančnih ciljev, kar je omogočilo posamezne naklade že v višini 20 000 izvodov.

Ocenjujemo, da so izdane knjige v okviru Zlatorogove knjižnice v veliki meri prispevale k vzgoji in strokovnemu izpopolnjevanju slovenskih lovcev ter k razširitvi strokovnega in leposlovnega slovstva, ki je popolnoma v skladu z etiko in načeli CIC.

Zato je žirija soglasno odločila, da se strokovna nagrada v okviru kulturnega nagrajevanja CIC za leto 1980 podeli Zlatorogovi knjižnici Lovske zveze Slovenije.

Nagrado v obliki posebne plakete je Alfonso de Urquijo, predsedujoči generalne skupščine CIC, izročil ing. Marku Bulcu, vodji jugoslovanske delegacije na zasedanju te skupščine v Rimu.

V. V.

temeljni dokument za upravljanje lovišča. Lovskogospodarski načrt mora biti vsebinsko zasnovan tako, da zagotavlja tudi uresničevanje širšega družbenega interesa za usklajeno delovanje lovstva in drugih dejavnosti.

Izhajajoč iz potrebe dolgoročnega in trajnega gospodarjenja z divjadjo, kot neločljive sestavine gozdnega in kmetijskega prostora, je samoupravno usklajevanje interesov lovstva, gozdarstva in kmetijstva pogoj za doseg cilja, da bi bilo vse raznovrstno delovanje v gozdnem in negozdnem prostoru s čim manj motnjami.

II.

Posebno pozornost bo lovska organizacija namenila nadaljnjemu razvijanju pogojev za aktivnejše in učinkovitejše delovanje v lovskogojitvenih območjih. V ta namen bo Lovska zveza Slovenije, še posebej prek svetov skupščine, spodbujala in razvijala različne in trajne oblike sodelovanja z vsemi sorodnimi dejavnostmi.

Družbeni dogovor v območju nika- kor ne sme biti samo navidezno z besedami usklajen dokument, pač pa izhodišče za trajnejše in ustvarjalno sodelovanje in usklajevanje vseh interesov v prostoru.

Zasnova in prostorska opredelitev lovskogojitvenih območij sta bili pogojeni predvsem z ekološko homogenostjo oziroma življenjskim prostorom divjadi najpomembnejših vrst. Zato je podpirati in razvijati pobude za ustreznejšo organiziranost v smislu učinkovitejšega delovanja lovskogojitvenih območij, znotraj katerih mora biti lovska organizacija nosilec in spodbujevalec uresničevanja njihovih smotrov in ciljev.

Kljub temu, da je prostovoljno delo eno izmed temeljnih vrednot naše lovske organizacije, pa vse zahtevnejše in odgovornejše naloge pri sodelovanju z drugimi dejavnostmi, a tudi zaradi potreb po strokovnejšem delu znotraj lovske organizacije, neodločljivo zahtevajo po- ključno opravljanje nekaterih strokovnih nalog.

III.

Nadaljnji razvoj lovske organizacije je tesno povezan s celotnim družbenim razvojem. Rast lovske organizacije in podružbljanje lovstva sta

v tesni zvezi z nadaljnjim razvojem samoupravnih in še posebej delegatskih odnosov v lovstvu in njegovim vključevanjem v vse dejavnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva, še zlasti pri ljudski obrambi in družbeni samozaščiti (LO in DS).

V notranjem razvoju in dograjevanju lovske organizacije bo Lovska zveza Slovenije, zlasti prek svetov skupščine LZS, spodbujala in usmerjala vse oblike vsebinskega, strokovnega in organizacijskega sodelovanja z zvezami lovskih družin. Že upeljeni programi izobraževanja in strokovnega usposabljanja bodo razširjeni in poglobljeni.

Večja pozornost bo namenjena znanstveno-raziskovalnemu delu, ki mora postati sestavni del naporov za strokovnejše obravnavanje divjadi in okolja. Združevanje sredstev za znanstveno-raziskovalno delo pa je odvisno od programov, še zlasti od povezanosti z vse bolj perečimi vprašanji gojitve divjadi nekaterih vrst.

Lovska organizacija bo v bodoče še vidneje delovala na nekaterih kulturnih in vzgojno-propagandnih področjih (Slovenski lovski muzej v Bistri, petje lovskih pevskih zborov).

Večjo neprekinjeno povezanost bo potrebno doseči v sodelovanju s sredstvi javnega obveščanja.

Temeljno nalogo leta ima v propagandi in obveščanju širše družbe o nalogah sodobnega lovstva razstava NARAVA — DIVJAD — LOVSTVO LJUBLJANA 1980, kar ne bo zahtevalo zgolj znatnih združenih finančnih sredstev, pač pa pri pripravah in postavitvi razstave tudi prostovoljno, brezplačno delo.



IV.

V lovski kinologiji narekuje osnovno delovno usmeritev uresničevanje že sprejetih programov.

Temeljno izhodišče, da je uporaben, šolan lovski pes sestavni del smotrne gojitve, pomeni tudi, da je lovska organizacija dolžna ustvarjati pogoje za delovanje lovske kinologije. Osnovna organizacijska in strokovna celica je lovsko kinološko društvo, ki je interesno, vsebinsko in materialno povezano z lovsko organizacijo. Nadaljnje oblike povezovanja lovske kinologije morajo izhajati iz samoupravnih odločitev, potreb in programov lovskih kinoloških društev.

* * *

Razprava je potrdila delo organov LZS v preteklem obdobju kakor tudi predloženo programsko zasnovo za delo v tem letu. Razprava je posebno opozorila, da so pogoji gojitve zlasti male divjadi vse težji in da moramo zato več storiti za načrtno znanstveno-raziskovalno delo pri ugotavljanju vzrokov za izginjanje oziroma za hitro zmanjševanje številčnosti divjadi posameznih vrst. Lovske organizacije so doslej namenjale za znanstveno-raziskovalno delo premalo sredstev, zaradi česar na tem področju nismo dosegli zaželenih uspehov. Prav tako je razprava opozorila na izjemen pomen vključevanja lovstva v prostorsko planiranje ter na nadaljnje razvijanje lovskega izobraževanja in kulturnega udejstvovanja lovcev.

Končno je skupščina priporočila, naj glede obstoječih razmer lovske organizacije namenijo posebno pozornost inozemskemu lovskemu turizmu oziroma naj nudijo inozemcem povečan odstrel divjadi.

S temi sklepi se dopolnijo programska izhodišča (pod I., II., III. in IV.), ki so bila delegatom posredovana skupaj z vabilom na sejo in ki so bila v celoti sprejeta.

NOVOIZVOLJENI ORGANI LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE

V nadaljevanju svojega dela je skupščina po krajši razpravi sprejela zaključni račun za leto 1979 in predlog o delitvi viška prihodkov, razrešila je svoje dosedanje organe in jim izrekla priznanje za njihovo



Del udeležencev na programsko-volilni seji skupščine LZS, 17. 5. 1980. Prvi z leve: novoizvoljeni predsednik izvršnega odbora LZS — Andrej Levičnik. Foto M. Ciglič

štiriletno delo ter izvolila nove organe skupščine.

Pri oblikovanju novih organov je bilo upoštevano načelo o zamenljivosti funkcij. Upoštevano je bilo tudi načelo, naj bodo v organih LZS primerno zastopane vse območne zveze. Tudi kandidacijski postopek za volitve v organe zveze je bil izpeljan v skladu z demokratičnimi načeli, ki veljajo za volitve v samoupravne organe, organizacije in skupnosti.

Skupščina je izvolila in imenovala naslednje tovariše v organe Lovske zveze Slovenije (LZS):

predsednik skupščine LZS

— Lojze Briški

podpredsednik skupščine LZS

— Ivan Cvar

tajnik skupščine LZS

— Peter Šuler

Svet za varstvo okolja in gojitev divjadi: Rado Pehaček, predsednik; člani: Marko Bulc, Franc Počkaj, Viktor Zadravec, Maks Šteblaj, Jurij Skuber, Ciril Štrumbelj, Jelko Vončina, Otokar Praper, Aleksander Beer, Milan Trafela.

Svet za vzgojo, izobraževanje in založniško dejavnost: Bojan Škrk, predsednik; člani: Ludvik Zajc, Darij Zapušek, Zoran Lešnik, Ivan Videnič, Edi Krašna, Stane Kokalj, Zdenko Roter, Ivan Hafner, Geza Bačič.

Svet za gospodarsko-finančna vprašanja: Janez Markoli, predsednik; člani: Rudi Trontelj, Mirko Korošec, Alojz Jureš, Guido Kostevc, Mirko Anzeljc, Jože Vajs, Janez Steržaj, Ivan Nečemar.

Svet za lovsko kinologijo: Franjo Ledinek, predsednik; člani: Anton Jakomin, Jože Štebih, Miloš Kelih, Alojz Arko, Anton Oseli, Bogo Hasenbihel, Franc Grebenc, Franc Vidmar, Tone Simonič.

Nadzorni odbor LZS: Zvone Vidic, Ivan Mahne, Vlado Jenko.

Izvršni odbor LZS: Andrej Levičnik, predsednik; člani: Tone Klančar, Lado

Švigelj, Anton Skobir, Janez Saksida, Miha Adamič, Gregor Kersnik, Marko Lokar, Alfonz Boltar, Cveto Novak, Franc Avberšek, Davorin Kogej, Blaž Krže.

Razsodišče LZS: Tine Remškar, predsednik; člani: Jurij Muhič, Rudi Žugelj, Janez Konc, Lovro Šuler, Mirko Anzeljc, Jadran Markežič, Zvone Tušek, Anton Brezic, Dušan Dougan, Štefan Simončič, Alojz Arko, Lado Lovrenčič, Milan Gruškovnjak, Drago Zabavnik, Roman Müller.

Glavni urednik glasila LOVEC: Jelo Gašperšič.

Odgovorni urednik glasila LOVEC: Boris Leskovic.

Mandat dosedanjim članom predsedstva Lovske zveze (LZ) Jugoslavije, v katerem so Lojze Briški, Rado Pehaček in Marko Bulc, traja naprej, skladno s statutom LZ Jugoslavije.

Štiriletno delovanje in pogled naprej

Govor **Lojzeta Briškija** na 1. programsko-volilni seji skupščine LZS, 17. 5. 1980 v Klubu delegatov v Ljubljani

Po seji skupščine LZS v Novi Gorici

Na zadnjem občnem zboru oziroma na prvi seji skupščine Lovske zveze Slovenije pred štirimi leti (v Novi Gorici, 10. 4. 1976) smo poleg programsko-vsebinskih izhodišč za razvoj in delo lovske organizacije uveljavili tudi nekatere organizacijske spremembe. Oboje — razvojna usmeritev in uvedba delegatskih odnosov v celotni strukturi lovske organiziranosti — ima dolgoročen pomen za nadaljnji razvoj lovstva in lovske organizacije. Dogovorjena stališča so bila in so še trdna podlaga za izvedbo številnih nalog in ukrepov na vseh področjih naše dejavnosti. Delegatski odnosi pa pomenijo nov korak in vzvod za poglobljanje in utrjevanje samoupravnih odnosov v celotni lovski organizaciji.

Nekaj mesecev po občnem zboru je Skupščina SR Slovenije sprejela (20. 10. 1976) Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. Usklajen z Ustavo SRS je zakon temeljni predpis, ki z mnogimi novimi in v marsičem izvirnimi rešitvami ureja nadaljnji razvoj lovstva na Slovenskem.

V poročilu za današnjo sejo, ki je bilo dano v presojo vsem slovenskim lovcem, so zajete le temeljne značilnosti in podatki o dejavnosti organov Lovske zveze Slovenije. Posameznih aktivnosti, ki smo jih v tem času zastavili ter jih bolj ali manj uspešno izvedli ali pa jih še uresničujemo, poročilo ne razčlenjuje, saj to obravnava skupščina na svojih rednih sejah. Skupščina namreč sproti spremlja in usmerja izvajanje sprejetih sklepov in stališč. Na ta način imajo lovske družine, zveze lovskih družin in njihovi delegati stalen pregled nad uresničevanjem sprejete usmeritve, stališč in sklepov, pa tudi možnost, da dajejo pobude ter vplivajo na delo in odločitve organov Lovske zveze Slovenije.

Tak način dela skupščine Lovske

zveze Slovenije nam omogoča, da se na današnji programsko-volilni seji ustavimo le pri tistih vprašanjih, ki so temeljnega pomena za nadaljnji razvoj lovstva in lovske organizacije. Gre za vprašanja, ki smo jim v štirih letih namenjali osrednjo pozornost in ki morajo biti središčna tudi v prihodnjem obdobju. V tem okviru moramo še posebej opredeliti najvažnejše naloge v tem letu, tj. v času do naslednje programsko-volilne seje skupščine LZS.

V izhodiščih, ki smo jih sprejeli na zadnjem občnem zboru ter v novem zakonu, imamo trdno osnovo za napreden razvoj lovstva in lovske organizacije. To nam omogoča, da naše razmišljanje in dejavnost usmerimo predvsem v dopolnjevanje in stvarno določitev zastavljenih ciljev in nalog, hkrati pa je to tudi naša dolžnost.

Okolje, divjad, garje

Znano je, da se v naši družbi vse bolj krepi zavest o nujnosti ohranjanja zdravega človekovega okolja. Še bolj načrtno in obsežno kakor do zdaj je potrebno izvajati že zastavljene ukrepe in aktivnosti, ki naj to zagotovijo. Eden temeljnih pogojev za doseganje tega cilja je ohranjanje žive narave in ravnotežja v njej. V okviru teh prizadevanj ima odgovorno vlogo lovška organizacija, ki ji je naložena skrb za varstvo divjadi. Lovci prav tej nalogi namenjamo osrednjo pozornost v naši sicer zelo raznoliki dejavnosti.

Kot že nekajkrat doslej tudi danes lahko ugotovimo, da smo zaradi naše splošne usmeritve in ureditve lovstva uspeli ohraniti vso prvobitno divjad, nekatere vrste pa smo celo na novo naselili. Nekajletni podatki kažejo, da je število divjadi vseh vrst, z izjemo divjega petelina, zajca, fazana in jerebice, dokaj ustaljeno. Pri nekaterih vrstah — srnjad, jelen — celo narašča. Stalež divjega petelina, zajca, fazana in

jerebice, kakor je znano, že nekaj let znatno nazaduje. Vzroke za tako stanje bolj slutimo, kakor pa jih zares poznamo.

Za današnjo sejo je tudi posebno poročilo o gamsjih garjah. Ta nevarna bolezen se kljub znanim ukrekom širi proti jugu in vzhodu. Poleg desetih gamsov, ki so zaradi bolezni v okuženih loviščih izgubljeni, je bolezen nevarno ogrozila tudi kolonijo kozorogov na Ljubelju. Skorajda smo brez moči pred boleznijo, ki se počasi, a vztrajno razširja in ki bo, kakor je pričakovati, v nekaj letih zdesetkala našo najplemenitejšo in najmanj zahtevno divjad.

Lovskogojitvena območja

Nadaljnje zadovoljivo ohranjanje divjadi, ki je naša naravna dediščina in del zdravega človekovega okolja, presega zmožnosti lovske organizacije. To nalogo je namreč mogoče uspešno uresničevati le v sklopu celovitega obravnavanja življenjskega okolja divjadi s pretehtano usklajenimi ukrepi, katerih namen mora biti ustvarjanje ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. To pa pomeni take posege v gozdih, na poljih in senožetih, ki ustvarjajo ustrezne pogoje za divjad, marsikje pa tudi spremenjeno gospodarjenje z divjadjo. Prvi pogoj za uresničevanje tega cilja je bil dosežen z oblikovanjem in vsebinsko opredelitvijo lovskogojitvenih območij, drugi pa s sprejemom enotnih gojitvenih smernic, ki opredeljujejo gospodarjenje z divjadjo.

Uskladeno delovanje in stvarna določitev nalog vseh činiteljev, ki gošpodarijo s prostorom, je zahteven in dolgoročen proces. Prvi koraki pri uresničevanju te naloge so vsekakor spodbudni. Vse zveze lovskih družin so tvorno sodelovale pri organizacijski in vsebinski pripravi in sprejemu družbenih dogovorov v lovskogojitvenih območjih. Tudi



Vodstvo zasedanja skupščine LZS, 17. 5. 1980: (z desne) Ludvik Zajc, Franjo Ledinek, Lojze Briški, Blaž Krže Foto M. Ciglič

pripravljenost za sodelovanje drugih dejavnikov je bila v glavnem ustrezna. Razumljivo pa je, da so interesi posameznih uporabnikov prostora različni in da zaradi tega sporazumevanje in usklajevanje vseh interesov ni vedno lahko in brez zapletov. Upoštevati moramo, da so v zavesti ljudi zasidrane mnoge navade in pogledi, ki jih ni mogoče preseči in spremeniti čez noč. Tudi ravnanje lovcev, gozdarjev in kmetijcev je bila čestokrat enostransko in brez odgovornosti za ohranjanje ravnotežja v naravi. Zato pomeni usklajevanje interesov in ukrepanje za zagotavljanje ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom tudi popravljanje napak, ki jih je s svojimi posegi v naravo zagrešil človek.

Prostorsko planiranje, znanstveno-raziskovalno delo

Za lovsko organizacijo se pomen lovskogojitvenih območij kaže tudi v povečani možnosti in obveznosti

njene še večje povezanosti s celotnim družbenim razvojem in dogajanjem. Lovskogojitvena območja so namreč tudi oblika podružbljanja gospodarjenja z divjadjo. Uskladitev lovskih interesov z drugimi dejavnostmi znotraj lovskogojitvenih območij je pogoj za vključevanje lovstva v prostorsko planiranje, pa tudi za izdelavo srednjeročnega načrta za obdobje 1981—85 ter v tem okviru enoletnih načrtov lovskih organizacij. Priprava srednjeročnih načrtov in s tem vključevanje lovstva v naslednje plansko obdobje naše republike je ena izmed osrednjih nalog, ki ji moramo v tem letu nameniti vso skrb.

Že večkrat smo ugotovili, da je večja ali manjša uspešnost gojitve in zaščite divjadi odvisna ne le od naše volje in pripravljenosti za delo, temveč tudi od našega znanja in strokovnosti. Le strokovno opredeljeni in pretehtani ukrepi omogočajo ustrezne učinke. Žal pa smo z znanjem še vedno premalo oboroženi in zato se dogaja, da imamo za pripravo in izvedbo po-

sameznih ukrepov več volje kot znanja. Pri gojitvi divjadi se večkrat srečujemo z vprašanji, na katera nimamo ustreznih odgovorov. Pri tem mislim predvsem na dognanja, ki bi nam dajala odgovore za ravnanje in ukrepe v naših pogojih in razmerah. Čestokrat torej nimamo domačih spoznanj, a tujih izkušenj in ugotovitev ne moremo preprosto presaditi v naše razmere. V lovski organizaciji že dalj časa poudarjamo pomen in s tem potrebo po večjem obsegu znanstveno-raziskovalnega dela v lovstvu ter s tem tudi potrebo po večjem združevanju sredstev v te namene. Dosegli smo sicer določen napredek, ki se kaže predvsem v delni razširitvi in jasnejši opredelitvi posameznih raziskovalnih nalog, toda celoten obseg raziskovalnega dela za potrebe lovstva je še vedno zelo, zelo skromen. Skromna so tudi sredstva, ki jih lovske organizacije namenjajo in združujejo za te potrebe. Od celotnih prihodkov lovskih organizacij iz lovišč predstavljajo sredstva za raziskovalno delo v letu 1978 le

borih 0,38 %. To je znatno manj od sredstev, ki jih v raziskovalne namene združujejo organizacije združenega dela in ki znašajo 1,40 % od skupnega prihodka. Razumljivo je, da se posledice takega stanja kažejo na raznih področjih lovske dejavnosti.

Obstoječe, prav gotovo nič kaj razveseljivo stanje moramo spremeniti. V ta namen bi morali za naslednje srednjeročno obdobje jasno opredeliti potrebe raziskovalnega dela ter na tej osnovi konkretizirati posamezne naloge, njih nosilce in drugo. Razumljivo je, da bo potrebno to delo materialno oceniti ter na tej osnovi združevati finančna sredstva, katerih obseg bi moral znatno preseči dosedanja.

Strokovno usposabljanje

Če po doseženi ravni raziskovalnega dela ne moremo biti zadovoljni, pa je stanje na področju izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja neprimerno boljše. Predvsem

kaže poudariti, da je med lovci veliko zanimanje za vse doslej razvite oblike strokovnega usposabljanja. Glede na veliko zanimanje ter hitro razprodane strokovne knjige je mogoče povsem utemeljeno sklepati, da je pri lovcih razvita skrb za individualno izobraževanje. Pomembno je tudi, da lovske družine in zveze lovskih družin poleg znanih in stalnih oblik usposabljanja organizirajo razne posvete, predavanja in podobno, kar pomembno prispeva k rasti strokovne usposobljenosti lovskih organizacij. Veliko zanimanje lovcev za strokovno izpopolnjevanje nas obvezuje, da dosedanje oblike še razširimo in poglobimo.

Pomembno vzgojno, izobraževalno in propagandno vlogo opravlja tudi Slovenski lovski muzej, ki je v ponos slovenskemu lovstvu.

Za izobraževanje lovcev sta še posebej pomembni Zlatorogova knjižnica in glasilo Lovec. Vidno vlogo imajo tudi izdaje iz založniškega programa Lovske zveze Slovenije.

Zato moramo rednemu izhajanju in vsebini izdaj tudi v prihodnje nameniti vso pozornost.

Spremenjena Pravila LZS

V preteklih štirih letih smo nadaljevali z utrjevanjem in poglobljanjem samoupravnih odnosov na vseh ravneh organiziranja lovcev. Najpomembnejši premik pa je bil prav gotovo dosežen z uvedbo delegatskih odnosov, ki pomenijo nov vsebinski premik v povezanosti lovskih organizacij ter možnostih pobud in vpliva, ki ga imajo temeljne lovske organizacije na delo in odločitve zvez lovskih družin in Lovske zveze Slovenije. To je prispevalo h krepitvi odgovornosti vseh lovskih organizacij za celoten razvoj lovstva in lovske organiziranosti. Upoštevajoč naše izkušnje iz dela delegatskih skupščin, pa tudi splošna družbena prizadevanja za nadaljnjo krepitev samoupravljanja in razvijanje demokratičnih odnosov v družbi, smo PRAVILA Lovske zveze Slovenije nekoliko spremenili in do-

Priprave na razstavo »NARAVA — DIVJAD — LOVSTVO Ljubljana 80«

Priprave na razstavo NDLL-80, ki bo od 24. 10. do 2. 11. 1980 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, potekajo po programu. Težišče dela je v komisijah, usklajuje pa se na sejah organizacijskega odbora. Določene naloge je prevzel tudi sekretariat Lovske zveze Slovenije.

Osnovni namen razstave je:

— slediti načelom Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč v vseh vidikih, s poudarkom na ohranitvi narave in zdrave divjadi kot dela stabilnega naravnega okolja;

— prikazati notranjo samoupravno organiziranost, strokovnost ter družbeno in kulturno dejavnost lovskih organizacij in lovcev v naši samoupravni socialistični družbi.

Iz navedenega izhaja, da bo težišče razstave na ohranitvi divjadi in okolja, saj bo le s širšo družbeno pomočjo mogoče ustvariti pogoje za varovanje redkih in ogroženih živalskih vrst. Razstavljene bodo tudi lovske trofeje uplenjene divjadi.

Celotni stroški razstave so predvideni na 3.713.000 din, od tega bodo lovci in lovske organizacije zbrali okrog 1.400.000 din. Predvidevamo tudi velik delež prostovoljnega dela lovcev pri pripravah, sami postaviti razstave in pri vsem drugem s tem v zvezi. Manjkajoča sredstva moramo zagotoviti



iz drugih virov. Odločili smo se, da bo vstopnina za osebo le 20 din; za mladino bo veljal poseben popust. Manjkajoča sredstva naj bi zagotovili s prispevki družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, s prodajo značk, z reklamami itd.

Pokroviteljstvo je prevzela Skupščina mesta Ljubljane.

Organizacijski odbor je doslej opravil številne razgovore in se posvetoval z različnimi organi in organizacijami. Imenoval je tudi komisije: za propagando, za finance, za lov in umetnost, za kulturne prireditve, za kinologijo, za lovsko orožje, za ocenjevanje trofejev, za zbiranje trofejev, za varstvo divjadi in okolja in za prostor.

Predsedniki komisij so člani odbora, ki usklaja in usmerja delo. Sprejet in izdelan je znak razstave, ki simbolizira naravo in divjad.

Osrednji del razstave bo v hali A in A/I. V hali A, kjer bo predstavitev »Divjad—okolje«, bo vključenih tudi okoli 250 starih grafik, od 16. stoletja dalje. S tako kombinirano predstavitevjo divjadi in okolja ter grafičnih umetniških del želimo poudariti tudi vsebin-

sko povezanost lovstva in umetnosti ter s tem pritegniti najširši krog obiskovalcev. Predvideni so tudi nastopi lovske pevskih zborov.

V tem delu razstave bo vključen poseben del: redke in ogrožene živalske vrste v Sloveniji. Le-te je Prirodoslovni muzej Slovenije prvotno nameraval predstaviti izven lovske razstave.

Osrednji del bo diorama, razdeljena na 4 tipična slovenska okolja.

V posebnem delu bodo tudi predstavljene pasme lovske psov.

Osnovni način prikazov bodo fotografije, teksti, grafikoni in eksponati.

Iz hale A bo prehod v halo A/I, kjer bodo v ustreznih kombinacijah predstavljene:

- arheološke najdbe,
- lovsko orožje od 16. stol. do danes,
- zbirka poslikanih tarč (Etnografski muzej),
- lovske trofeje.

Ta del bodo sestavljali panoji in vitrine (v kombinaciji).

Klub Diana bo svojo likovno — kiparsko in fotografsko dejavnost predstavil v prostorih prizidka hale A.

Za komercialni del je predvidena hala C, kjer naj bi predstavili tudi lovstva drugih republik in pokrajin SFRJ ter lovske organizacije sosednjih pokrajin (Avstrije in Italije). Doslej sta udeležbo potrdili LZ Hrvatske in koroška lovska zveza.

Organizacijski odbor



Jelenjad na paši

Foto J. Černač, Diana

polnili. Dopolnitev PRAVIL naj bi prispevala h krepitvi vpliva lovskih družin in zvez lovskih družin na delo skupščine Lovske zveze Slovenije in njenih organov, h kolektivnemu delu in odgovornosti ter povečani odgovornosti za javnost dela. Novost v bodoči organiziranosti so tudi sveti, ki se ustanovijo za štiri najpomembnejša področja delovanja lovske organizacije. Sveti naj bi s pomočjo in sodelovanjem zainteresiranih dejavnikov izven lovske organizacije proučevali posamezna vprašanja ter tako pomagali skupščini pri oblikovanju stališč in sklepov s posameznih področij. Na novo je določeno tudi mandatno obdobje predsednika skupščine in predsednika izvršnega odbora. Za obe traja mandat dve leti z možnostjo enkratne ponovitve. Pomembno je tudi določilo, po katerem skupščina enkrat na leto celovito oceni uresničevanje sprejete programske usmeritve.

Zaradi uskladitve nekaterih organizacijskih načel smo zvezam lovskih

družin predlagali, da sprejmejo ustrezne spremembe tudi v njihovih PRAVILIH.

Razmišljanje o organizacijskih spremembah ZLD

Zaradi obsežnih vsebinskih nalog, ki smo jih morali izpeljati v zvezi s stališči in sklepi prve seje skupščine in novega zakona — smo nekatera organizacijska vprašanja pustili nekoliko ob strani. Pri tem mislim predvsem na organiziranost lovskih družin v zveze lovskih družin. Čeprav smo se vseskozi zavdali, da organiziranost na vseh območjih ni najustreznejša, smo menili, da spričo drugih zahtevnih nalog, ki jih imajo zveze lovskih družin, ne kaže odpirati še vprašanja organiziranosti. Menili smo tudi, da bodo delo in problemi v lovskogojitvenih območjih vplivali na razmišljanje o morebitnih organizacijskih spremembah tam, kjer bi se pokazala potreba. Nasploh pa

menimo, da kaže spodbujati razvoj k oblikovanju zvez na širših območjih. Razloge, ki nas vodijo k takemu razmišljanju, vidimo predvsem v večji možnosti za organizirano strokovno delo, posebej še v zvezi z nalogami, ki jih imajo zveze lovskih družin v lovskogojitvenih območjih. Glede na omejene finančne možnosti je potrebno razmišljati tudi o umnem opravljanju nalog, ki obremenjujejo stroške lovskih družin. Žal je šla praksa v dveh primerih v nasprotni smeri. Ustanovljeni sta bili na novo zvezi lovskih družin za območje občin Ilirska Bistrica in Žalec. Tako se je razdrobljenost zvez lovskih družin še povečala. Vsekakor zaradi dveh primerov ne kaže biti plat zvona. Končno je združevanje lovskih družin oziroma opredelitev območja zveze lovskih družin njihova samoupravna pravica. Gre le za to, da kaže pred vsako tako odločitvijo skrbno pretehtati vse razloge v prid eni ali drugi rešitvi. Zlasti pa moramo imeti pred očmi povezanost lovskih družin v

lovskogojitvenih območjih in naloge, ki jih mora s tem v zvezi opravljati zveza lovske družin.

Ilirskobistriški in žalski primer nas vsekakor navajata na sklep, da moramo čimprej preučiti vse vidike organiziranosti zvez lovske družin, še posebej z vidika njihovih nalog in možnosti za delovanje v lovskogojitvenih območjih. Predvsem pa se moramo izogibati hitrih in nepretehtanih rešitev.

Lovska kinologija,
pevski zbori, Klub Diana,
SLO in DS

V lovski organizaciji smo nekajkrat zavzeto in odgovorno obravnavali organiziranost lovske kinologije in njeno delovanje v okviru Kinološke zveze Slovenije. Zavzemali smo se in se še zavzemamo za vsestranski razvoj lovske kinologije, ki mora izhajati iz potreb smotrnega gospodarjenja z divjadjo. Zato smo se zavzeli za organizacijo kinoloških društev, ki usklajujejo kinološke interese na določenih območjih in so bistveni nosilci organiziranja Kinološke zveze Slovenije.

Znano je, da dejavnost lovske organizacije ni omejena le na področje lovstva. Tudi v tem obdobju so lovske organizacije na vseh ravneh prizadevno sodelovale z družbenopolitičnimi in samoupravnimi organizacijami in organi pri organiziranju ter izvajanju različnih kulturnih in političnih prireditev ter manifestacij. Lovske organizacije tvorno sodelujejo tudi pri izgradnji in urejanju komunalnih objektov — poti, vodovodov in podobno. Še naprej razvejana ter po vsebini in oblikah bogata je dejavnost lovske družin v krajevnih skupnostih.

V tem okviru moramo posebej poudariti razširjanje zborovskega petja ter zborovskega trobljenja z lovske rogovi. Vsakoletna srečanja lovske pevskih zborov — teh je že dvanajst — so že postala tradicionalna revija ter pomembna lovskokulturna manifestacija. K popularizaciji divjadi in tudi lovske organizacije pomembno prispeva Klub DIANA, ki je zelo razvil svojo dejavnost ter znatno povečal število članov in simpatizerjev.

Posebej velja poudariti dejavnost lovske organizacije pri krepitevi splošne ljudske obrambe (SLO) in družbene samozaščite (DS). Lovske organizacije so — upoštevajoč last-

ne možnosti in usposobljenost — razvile vrsto aktivnosti, s katerimi se vključujejo v razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da vsa ta zelo razvejana dejavnost lovske organizacije prispeva k njenemu ugledu. Hkrati pa se lovska organizacija tudi na ta način vključuje v splošna prizadevanja za materialni in duhovni napredek družbe, za njeno samoupravno in demokratično podobo, za njeno moč in trdnost. Takšna družba pa je tudi pogoj za nadaljnji napredek lovstva, urejenega na socialističnih in samoupravnih načelih.

Sodelovanje Lovske zveze Slovenije

Tudi v tem obdobju smo v mejah možnosti in znanja tvorno sodelovali z Lovsko zvezo Jugoslavije. Dajali smo predloge in pobude za razvijanje skupnih akcij in nalog, posebej tistih, ki utrujejo napredno usmeritev lovstva v Jugoslaviji, pa tudi vlogo in pomen lovske organizacije. Naše sodelovanje z Lovsko zvezo Hrvaške je poleg rednega dogovarjanja o razvoju lovstva in lovske organizacije obsegalo tudi konkretne dogovore o problemih in vprašanih obmejnega sodelovanja.

Dolgoletno sodelovanje s Klubom prijateljev lova v Celovcu smo utrdili z nekaterimi novimi oblikami sodelovanja. To so na primer: športno-strelska tekmovanja, srečanja lovske pevskih zborov, vsakoleten lov v lovišču Blato pri Pliberku in v Žitni gori ter drugo. Tudi

sodelovanje z Društvom slovenskih lovcev Julijske krajine Doberdob se je vsebinsko in organizacijsko utrdilo predvsem s sodelovanjem obmejnih lovske družin in njihovih zvez.

Naše sodelovanje v okviru medpokrajinskih konferenc, posebej še z lovske organizacijami Julijske krajine in Furlanije ter lovske zveze avstrijske Koroške je razširjeno z nekaterimi novimi dogovori, med katerimi je posebej pomemben sporazum o gojitvi gamsov na celotnem obmejnem območju med Jugoslavijo in Avstrijo.

Ne morem tudi mimo tega, da ne bi omenil naše zadovoljstvo zaradi sodelovanja in razumevanja, ki smo ga bili deležni pri družbenopolitičnih, samoupravnih in upravnih organizacijah in organih v republiki. Posebej tvorno je bilo naše sodelovanje s komitejem za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Razstava »Narava, divjad, lovstvo, Ljubljana 1980«

Čeprav nazadnje, želim kot prednostno nalogo poudariti lovsko razstavo, ki naj bi bila v letošnjem oktobru v Ljubljani. Z razstavo bomo slovenski lovci predstavili slovenski in širši javnosti našo usmeritev, znanje in delo, predstavili bomo lepoto in bogastvo naše divjadi, predstavili bomo usposobljenost in organizacijsko trdnost naše organizacije. Ta, druga slovenska lovsko razstava je zahtevna naloga, ki jo bo mogoče uspešno izvršiti s skupnimi naporji, posebej pa s prizadevnostjo Zveze lovske družin Ljubljana, ki je prevzela pripravo.

Snema-mati, ko je bil za njo njen mladič, pred njo pa lisica

Foto K. Mlinar



Kočevsko lovskogojitveno območje

Jaka Lavriša, Zveza lovskih družen (ZLD) Kočevje

Zaradi uskladenega dela pri varstvu, gojitvi in lovu divjadi v Sloveniji je bilo med drugimi območji ustanovljeno tudi Kočevsko lovskogojitveno območje (LGO), ki obsega jugozahodni del Dolenjske in Belo krajino. Zahodna meja poteka od Turjaka prek Loškega potoka do Čabra. Južna meja poteka po Čabranki in Kolpi do Metlike, se obrne proti severu prek Gorjancev do Novega mesta, potem po Krki proti zahodu do Zagradca in prek Dobropolja doseže Turjak. Obsežno območje zavzema okoli 220 000 ha in se razprostira v celoti ali delno v 7 občinah oziroma 53 krajevnih skupnostih. V tem območju je zajetih 33 lovskih organizacij: 30 lovskih družen in 3 gojitvena lovišča. Kar 14 lovskih družen je združenih v ZLD Kočevje, 10 v ZLD Bela krajina, 2 sta iz ZLD Ljubljana in 4 iz ZLD Novo mesto. Ena LD iz ZLD Novo mesto se ne želi vključiti v Kočevsko LGO, ampak v Posavsko LGO. Gojitvena lovišča upravljajo: GG Kočevje TOZD gojitveno lovišče Medved, Posestvo Snežnik — Kočevska Reka in Lovska zveza Slovenije gojitveno lovišče »Žitna gora«. Te tri lovske organizacije gospodarijo s 86 % lovne površine v ožjem predelu Kočevske in imajo viden, napreden vpliv na gospodarjenje v loviščih lovskih družen.

Osnovna naravna značilnost območja je kraški svet z vsemi za Kras značilnimi pojavi: malo površinske vode, razgibanost terena, kamenitost itd. Kočevski Rog, Velika in Mala gora so največji masivi v Kočevskem LGO. Najvišje se dviga masiv Velika gora. Najvišji vrh je Goteniški Snežnik, visok 1288 m. Območje Kočevskega Roga je nižje (najvišja točka 1100 m), sicer pa je to visoka, valovita kraška planota s poprečno nadmorsko višino od 600 do 800 m. Najnižje se pokrajina spušča v dolini Kolpe (Bela krajina) in Krke, do manj kot 200 m nadmorske višine. V orografskem (orografija = goropisje) pogledu je področje izredno pestro, kar močno vpliva tudi na pestrost gozdne ode-

je. Količina padavin narašča od vzhoda proti zahodu (z višjo nadmorsko višino) in je največja na območju Velike gore. Na splošno je za celotno območje značilno mešano celinsko — sredozemsko podnebje. — Vpliv morja kljub razmeroma majhni oddaljenosti od Jadrana močno motijo gorski masivi. Vpliv morja se odraža zlasti pozimi s pogostimi odjugami. Celinski vpliv je izrazitejši v vzhodnem predelu: v dolini Krke, Beli krajini in ob Kolpi, kjer je nižja nadmorska višina (pod 200 m nad morjem). Na splošno je vzhodni del toplejši, tako da ponekod uspeva (tople lege) še vinska trta. Osrednji del območja spada med najredkeje naseljene kraje v Sloveniji (manj kakor 20 ljudi na 1 km², Slovenija okrog 80).

Odras podnebnih razmer je rastlinstvo in živalstvo območja. Najvišji

predeli območja so pokriti z mešanimi gozdovi jelke in bukve, ki so značilni za visoki Kras. Nižje predele poraščajo skoraj čisti bukovi gozdovi, še nižje pa mešani gozdovi belega gabra in hrastov. Na tako obsežnem območju pa so posamezni tipi gozdov zaradi človekovega vpliva marsikje spremenjeni (pogozdeni s smreko ali v Beli krajini spremenjeni v stelnike). V Kočevskem LGO gospodarijo z gozdovi 3 gozdnogospodarske organizacije. Za Kočevsko je značilno, da je pretežni del gozdov družbenih. Tudi kmetijske površine so pretežno v družbeni lasti. V obrobni predelih pa prevladujejo razdrobljena kmečka posestva. V povojnem obdobju je bilo zlasti na Kočevskem opuščeni precej kmetijskih površin, ki jih je postopno zaraščal gozd. Značilnost Kočevske so grmi-

Kočevska pokrajina

Foto J. Černač



šča (zaraščene kmetijske površine), kjer je leska v prvi fazi zaraščanja količinsko kakor tudi kakovostno vreden vir prehrane divjadi (srnjad in jelenjad). Grmišča se postopoma spreminjajo v gospodarske gozdove (nasadi smreke).

Kočevsko lovskogojitveno območje je glede na celotni slovenski prostor v marsičem edinstveno in so zanj značilne posameznosti, ki jih v drugih delih Slovenije ni oziroma se pojavljajo v mnogo manjšem obsegu. Ta ugotovitev velja predvsem za osrednji in jugozahodni del območja (Kočevski Rog, Mala in Velika gora). Osrednji del območja predstavlja največje strnjeno naha-

jališče velike divjadi v Sloveniji. Prisotna je vsa prvobitna divjad: medved, volk, ris, divja mačka, divji prašič, jelenjad, srnjad, veliki petelin in druge vrste, ki so značilne tudi za druga območja v Sloveniji.

Osrednji del območja (Kočevska) spada med najbolj gozdnate predele Slovenije. Pogoji za tako stanje so nastali leta 1941, ko se je Kočevska izpraznila (odselitev kočevskih Nemcev) in se je naravno zaraščanje gozda skokovito povečalo. Naglo širjenje gozda z obilico grmovne podrasti predstavlja odlične pogoje za obstoj in razvoj velike divjadi vseh vrst. Majhna obljudečnost in s tem v zvezi tudi manjše

večanje naselij, širjenje cestnega omrežja itd. so v prid divjadi. Take razmere so pogoj za razplod in razvoj velike divjadi, ki se je pričela širiti tudi izven Kočevske oziroma Kočevskega LGO. Omeniti je potrebno, da so prav v osrednjem delu območja (Kočevska) najboljše razmere v Sloveniji za medveda, pa tudi za veliko divjad drugih vrst. Prav na Kočevskem je sedaj pretežni del medvedje populacije v Sloveniji. Kot posebnost v slovenskem prostoru sta volk in ris, oba stalna divjad v osrednjem delu območja. Sedanja številčnost zagotavlja njun obstoj, ki je seveda odvisen ne le od naravnih možnosti, ampak tudi

Odstrel v loviščih Kočevskega lovskogojitvenega območja v letih 1960 in 1978

Iz statistike LZS

Št.	Lovske družine Gojitvena lovišča (GL)	Površina v ha	Medved		Jelenjad		Gams		Srnjad		Divji prašič		Divji zajec	
			1960	1978	1960	1978	1960	1978	1960	1978	1960	1978	1960	1978
1	Turjak	2 890	—	—	—	3	—	—	20	42	3	—	31	8
2	Velike Lašče	5 644	—	1	—	14	—	—	36	64	1	—	81	28
3	Dobropolje	6 394	—	1	2	15	—	—	21	56	10	10	28	9
4	Suha krajina	5 780	—	—	—	10	—	—	33	60	15	5	93	20
5	Plešivica Žužemberk	9 293	—	—	—	12	—	—	8	39	1	2	95	22
6	Lazina — Hinje	2 708	—	—	(?)	4	—	—	(?)	24	(?)	8	(?)	25
7	Struge	3 800	—	—	—	13	—	—	35	28	5	8	71	13
8	Velike Poljane	2 346	—	—	2	10	—	—	22	37	2	5	25	3
9	Sodražica	5 390	—	—	4	11	—	1	56	66	—	—	80	3
10	Ribnica	5 219	—	1	4	33	—	—	48	68	7	7	119	38
11	Loški potok	4 847	—	—	7	21	—	—	64	81	—	—	45	12
12	Dolenja vas	3 201	—	2	6	27	—	—	33	30	6	1	49	—
13	Kočevje	6 125	—	1	6	44	—	—	72	46	8	6	42	3
14	Mala gora	3 649	—	—	3	34	—	—	96	35	22	6	50	9
15	Draga — Trava	3 422	—	1	3	18	—	—	39	35	—	—	23	7
16	Osilnica	3 230	1	—	2	23	—	11	(?)	26	—	—	8	—
17	Banja loka	5 128	—	1	4	42	—	1	38	53	2	5	46	6
18	Predgrad	4 997	—	—	2	50	—	1	20	38	8	10	51	7
19	Sinji vrh	4 243	—	—	—	27	—	—	5	26	4	16	29	3
20	Vinica	6 400	—	—	—	2	—	—	3	14	4	6	71	—
21	Adlešiči	5 320	—	—	—	3	—	—	(?)	13	—	—	110	14
22	Dragatuš	4 710	—	2	1	7	—	—	9	15	—	5	20	3
23	Loka pri Črnomlju	4 940	—	2	—	19	—	—	25	24	1	10	126	11
24	Črnomelj	5 700	1	—	—	12	—	—	21	28	4	3	156	21
25	Gradac	3 840	—	—	—	3	—	—	2	18	—	—	45	10
26	Smuk — Semič	8 290	—	—	—	9	—	—	11	30	—	6	105	19
27	Metlika	4 987	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	125	25
28	Suhor	2 408	—	—	—	—	—	—	31	16	3	—	52	15
29	Padež	6 727	—	—	—	6	—	—	2	57	—	8	63	13
30	Dolenjske Toplice	6 558	—	—	—	12	—	—	39	60	3	11	88	15
1	GL »Medved«	43 017	(?)	12	(?)	506	(?)	—	(?)	250	(?)	43	(?)	5
2	GL »Žitna gora«	3 800	(?)	1	(?)	35	(?)	—	(?)	57	(?)	39	(?)	—
Skupaj		195 003	2	25	46	1025	0	14	790	1442	109	220	1927	367

Pripomba: Vprašaji (?) v preglednici pomenijo, da ni podatkov. Končni podatki (skupaj) so torej pomanjkljivi v toliko, kolikor ni podatkov v preglednici. Podatkov tudi ni za goj. lovišče (GL) Kočevska Reka.

Veliki petelin: V letu 1960 so uplenili 2: 1 v lovišču LD Loški potok, 1 v lovišču LD Dolenja vas. V letu 1978 na celotnem območju niso uplenili nobenega vel. petelina.

od lovne politike, ker vloge, ki jo ima tudi druga divjad, ne moremo zanemariti. Nekateri nižji predeli območja tudi nudijo naravne možnosti za obstoj nekaterih vrst male divjadi (zajec, fazan). Vendar, v celoti gledano, to niso gospodarsko pomembne vrste, še zlasti ne zaradi nenehnega nazadovanja zajca in ker je obstoj fazana odvisen od umetnega naseljevanja. V predelih, kjer so ugodne vodne razmere in ustrezna lovna politika, pa vedno bolj pridobiva na pomenu kot lovna divjad velika divja rasa — mlakarica.

Za Kočevsko LGO je družbeni dogovor podpisan. Obstajajo vse možnosti, da območje zaživi in da se ustanovijo z družbenim dogovorom določeni organi območja. S tem so dani pogoji, da pridemo v drugo fazo dejavnosti, to je k sprejemanju samoupravnega sporazuma o varstvu, gojitvi in lovu divjadi. Samoupravni sporazum bo določeneje opredelil naloge podpisnikov, zlasti bo moral količinsko opredeliti določila iz družbenega dogovora. Predvsem je potrebno najti ustrezno razmerje med gostoto divjadi (zlasti jelenjadi) in med možnostmi za njeno prehranjevanje. Sicer je pa prehrano divjadi treba izboljšati. Odstrel jelenjadi je v zadnjih letih močno povečan, da se že opaža upadanje številčnosti. Pri odstrelu divjadi je potrebno bolj kot doslej upoštevati smernice za gojitev divjadi, zlasti to velja za nekatere predele območja. Pri tem mislimo ne le na število divjadi, ampak tudi na sestavo (spolno in starostno), ki je marsikje taka (neustrezna), da je v škodo posameznim vrstam divjadi. Za območje Bele krajine bo potrebna bolj kot doslej urejena evidenca o odstrelu divjadi, ne le po sestavi, ampak tudi številčno. Glede ohranjanja in izboljševanja pasišč in grmišč za divjad, ki so namensko izločena za potrebe divjadi, je opravljeno že precejšnje delo, zlasti v gojitvenih loviščih. To pa je potrebno razširiti skladno z naravnimi možnostmi in potrebami na celotno območje. Z razvojem prometa tudi v gozdovih in vedno večjega obiska ljudi v njih je vse bolj potrebno izločiti predele miru — »cone miru« za divjad. Za doseg tega bi bilo zlasti pomembno zapreti nekatere gozdne ceste za javni promet. Poleg hrane je za

Socialistična republika Slovenija
REPUBLIŠKI KOMITE ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
LJUBLJANA

Številka: 323/A-14/80-II/ČE
Datum: 1. 7. 1980

ODLOČBA

O vlogi TOZD Gojitveno lovišče Medved Kočevje z dne 7. 6. 1980 in o vlogi Zveze lovskih družin Gorenjske Kranj, št. 129/80 z dne 12. 6. 1980, za odstrel jelenjadi izven redne lovne dobe predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS, na podlagi drugega odstavka 14. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76)

odloča:

1. **Dovoljuje se odstrel enoletne jelenjadi** v loviščih Kočevskega, Notranjskega in Krimskega lovskogojitvenega območja ter Gojitvenega lovišča Pohorje:
 - a) telice (enoletne košute) v času od 1. julija do 31. avgusta 1980,
 - b) enoletni jeleni (lanščaki šilarji) v času od 1. julija do 31. julija 1980.
 2. **Dovoljuje se odstrel košut in telet** v loviščih lovskih družin v Zvezi lovskih družin Gorenjske in v loviščih Zavoda za gojitev divjadi Kozorog Kamnik ter v loviščih Zavoda za gojitev divjadi — Triglavski narodni park Triglav Bled v času od 1. julija do 31. avgusta 1980.
- Odstrel opravijo lovske organizacije v okviru načrta odstrela za leto 1980. Skupnost OZD za varstvo, gojitev divjadi, lovstvo in ribištvo Slovenije obvesti vsa gojitvena lovišča in zavode za gojitev divjadi o spremenjeni lovni dobi po tej odločbi, Lovska zveza Slovenije pa vse lovske družine prek zvez lovskih družin.
- Kolkovina po tar. šte. 3 zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72 in 23/77) je razveljavljena na vlogi.

Obrazložitev:

Lovna doba na navadnega jelena, košute in teleta je v SR Sloveniji po 13. členu zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč kratka, še posebej zato, ker se zahteva pravilen odstrel po strukturi in na lovsko upravičen način ter tak odstrel po količini, ki naj pripomore k zmanjševanju škod.

Obseg populacij (stalež) po številu in strukturi se regulira z realnim planiranjem in dosledno realizacijo plana odstrela po lovskogojitvenih območjih. Lovna doba je le potreben in primeren čas za tak odstrel.

Odstrel mlade jelenjadi obsega bistven delež celotnega odstrela, torej tudi odločilno vpliva na pravilno strukturo celotnega odstrela.

Skupnost OZD za varstvo, gojitev divjadi, lovstvo in ribištvo Slovenije je v dopisu št. 18/NI-80 z dne 30. 6. 1980 sporočila, da je njihov poslovni odbor na seji 27. 6. 1980 sprejel mnenje, da se odobri predčasen odstrel jelenjadi, ki naj zajame tudi gojitveno lovišče Pohorje, ni pa podprl zahteve za podaljšanje lovne dobe v januar 1981.

O vlogah je razpravljal tudi izvršni odbor Lovske zveze Slovenije in dal k vlogam pozitivno mnenje.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo nista možna niti pritožba niti upravni spor.

PREDSEDNIK:

Ivo Marenk, dipl. ing.

V zvezi s cit. odločbo Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je bila izdana tudi ob upoštevanju mnenja Lovske zveze Slovenije, **vse lovske družine in lovce opozarjamo** zlasti na naslednje:

1. Odločba je bila izdana predvsem zato, da bi v določenih področjih Slovenije omogočili količinsko in kakovostno (strukturno) **izpolnitev načrta** za odstrel jelenjadi.

2. Znano je, da v poletnih mesecih (tudi zaradi daljšega dne) jelenjad izstopa bolj zgodaj, tako da je možna natančnejša in **zanesljivejša presoja pred strelom**.

3. V juliju in deloma v avgustu jelenom-lanščakom (šilarjem) prvo rogovje raste najbolj, **zato tedaj njihove kakovosti ni možno presojati po razvitosti** (višini) šil.

Edino merilo je lahko le popolna ali podpoprečna **nerazvitost čelnih nastavkov**, še zlasti **slaba telesna razvitost**. Uporaba teh meril v praksi pa seveda zahteva ustrezno strokovno znanje.

4. Pri odstrelu košut-telic (junic) se tudi ravnamo po njihovi **telesni razvitosti**. Z odstrelom pa se ne prenažite! Natančno se prepričajte, če ne gre za vodečo košuto! Možno je, da košuta tele odloži in se v njegovi bližini pase sama.

5. Z ozirom na poletno vročino in druge vplive je posebno pozornost treba **nameniti tudi ravnanju z uplenjeno jelenjadjo** (pravilno iztrebljenje, ohlaiditev in čimprejšnji transport).

Strokovni sekretariat LZS



Na Kočevskem je velik del lovišč primeren za gojitev divjih prašičev

obstoje divjadi mir najpomembnejši. Glede tega je najboljčutljivejši medved, ki kot naš naravni spomenik zasluži posebno pozornost.

Pri prizadevanju za gojitev in varstvo divjadi ter lov imamo na celotnem območju v mislih le prvobitno divjad.

Na zaključku lahko poudarimo, da si pri vseh uporabnikih naravnega prostora v našem območju utira pot

spoznanje, da bomo lahko medsebojno uspešno sodelovali le, če ne bo vsak trmasto vztrajal pri svojih željah in zahtevah. Lovci se zavedamo, da leži velik del bremena na naših plečih. Toda z veliko mero dobre volje in prizadevnosti ter s primernim strokovnim znanjem bomo kos nalogi v dobro divjadi vseh vrst Kočevskega lovskogojitvenega območja.

O opazovanju ptičjega sveta

Prevod iz angleščine — Ranka Vodanovič

Če ob kateremkoli času opazujete ptice in tedaj začutite željo, da bi zvedeli nekaj več o njih, kaj delajo in zakaj počnejo to in ono, ste že »začarani« in na najboljši poti, da postanete pravi opazovalec in ljubitelj ptic.

Obnašanje ptic je gotovo najočarljivejši vidik ornitologije (ptičeslovje, nauk o ptičih). Etologi — to so tisti, ki proučujejo navade in način

življenja živali — pravijo, da ptice, poleg njihove osnovne značilnosti — letenja, označuje še šest temeljnih gonov: hranjenje, razmnoževanje, napadalnost, medsebojna povezanost, čiščenje perja s kljunom in spanje. To jim je prirojeno in se jim tega ni treba učiti, lahko pa se z izkušnjo in prakso izpopolnijo, izboljšajo.

Če pogledamo npr. samo domačega

vrabca (*Passer domesticus*), kako se nauči jesti v visečem položaju na način, ki je lasten sinicam. S tem dokazuje visoko stopnjo prilagodljivosti.

Instinktivni način vedenja se je razvijal več sto tisoč let in je življenjskega pomena za obstoj vsake vrste. Brez hrane bi posamezna ptica kmalu poginila, brez uspešnega razmnoževanja bi izumrle številne vrste.

S prihodom pomladi in poletja je aktivnost ptic usmerjena predvsem k »dvorjenju«, parjenju, gradnji gnezd in hranjenju mladičev. Pri številnih vrstah so do najmanjše podrobnosti dognani vsi zunanji vidiki gnezdenja. Opazovati ptice v tem letnem času je naravnost vznemirljivo. V času gnezdenja najpogosteje pride do spopadov in bojov, bodisi da ptice branijo svoje stanišče ali svoje mladiče. Med pripadniki iste vrste se napadalnost kaže v tem, da tekmeča odpodijo, ne da bi mu prizadejali telesne poškodbe. Toda v primeru, če ptice branijo svoje mladiče pred živalmi drugih vrst, so nekatere tako pogumne, da je to že kar samomorilsko.

Naj omenimo samo dva primera: Drozg cikovt (*Turdus philomelos*) je sposoben navpično pikirati, kakor letalska bomba, na mačko in velika govnačka (*Stercorarius skua*) celo na človeka.

Ptice občujejo s svojimi vrstniki s pomočjo gibov ali glasov, s tem da zavzamejo določen položaj ali držo ter z glasom ali z obojim hkrati izražajo niz razpoloženj: pretnjo, strah, naklonjenost, napadalnost. Zdi se, da se prav ta »jezik« posamezne vrste more prilagajati. Tako je npr. osnova škinkavčevega speva instinktivno gostolenje. Toda pri poslušanju petja drugih ptic se tudi škinkavec nauči dodajati svojemu osnovnemu spevu še »okraske«. Na tak način nastajajo krajevni »dialekti« oziroma imajo škinkavci v raznih krajih različne speve.

Čiščenje in česanje perja je druga življenjska dejavnost ptic. Ta jim je nujno potrebna zato, ker bi vsaka motnja v medsebojni odvisnosti in funkcionalni povezanosti perja onemogočala let. Zato temu opravilu ptice namenjajo veliko časa.

Različne življenjske potrebe ptic opazujemo in spoznavamo ob njihovem nagonskem obnašanju, kar nam pomaga razumeti, kaj in zakaj to počno. Pri opazovanju se moramo najprej osredotočiti na to, kar počno. Tę pa ni lahko, ker imamo bolj redko priložnost skozi daljše razdobje opazovati posamezno ptico. Če hočemo dobiti popolnejšo predstavo o posamezni vrsti, je potrebna skupina opazovalcev. Tako so opazovali npr. lovski čuvaji orle v Loch Gartenu v Angliji od zore



do mraka. Zapisali so natančno vse, kar so te ptice počele. Uspeh opazovanja je bil, da se zdaj natančno ve, s čim in kdaj se te ptice hranijo, kdaj se pariyo, kako spletajo gnezdo in kako skrbijo za zarod. Vendar je številnim drugim vrstam namenjene manj pozornosti, zato o njih tudi manj vemo.

Če bi zapisovali vse, kar opazimo, da ptice počno, bi lahko sestavili »dosje« za posamezno ptičjo vrsto. V začetku se vam morda ne bo zdelo posebno pomembno, kar ste videli, toda s časom bodo iz nejasnosti bolj in bolj izstopile zanimive oblike — vsebina. Mogoče bo kaka vest v časopisu ali knjigi pritegnila vašo pozornost, zbudila dvom, kajti vaša lastna opažanja bi lahko na to odgovorila.

Če se lotite takšnega dela, potem ne pozabite, da morate poleg imena ptice, ki jo opazujete, in poleg opisov njenih navad, obnašanja, načina hranjenja, paritve itd., vselej zapisati datum, uro, kraj opazovanja, vremenske razmere, kajti vse to vam utegne odkriti pomembno sled v zamotanosti ptičje uganke.

Steklina na območju SR Slovenije

Poročilo za čas od 16. 4. do 15. 5. 1980

Od 16. 4. do 15. 5. 1980 je bilo z območja SR Slovenije laboratorijsko preiskanih na steklino skupno 247 živali oz. njihovih delov (145 lisic, 22 psov, 19 mačk, 1 ovca, 3 zajci, 40 srnjadi, 1 gams, 11 jazbecov, 1 dihur, 1 kuna, 1 miš, 2 pižmovki).

Veterinarski virološki inštitut v Ljubljani je ugotovil steklino pri: 4 lisicah z območja občine Celje; 5 lisicah, 1 jazbecu in 1 kuni z območja občine Dravograd; 1 lisici z območja občine Kranj; 6 lisicah, 1 srni in 1 dihurju z območja občine Mozirje; 1 lisici in 1 srni z območja občine Murska Sobota; 5 lisicah in 1 psu z območja občine Radovljica; 6 lisicah in 1 jazbecu z območja občine Ravne na Koroškem; 2 lisicah in 1 jazbecu z območja občine Radlje ob Dravi; 25 lisicah in 1 srni z območja občine Slovenj Gradec; 17 lisicah, 1 srni in 2 jazbecih z območja občine Velenje. Skupno je bilo torej na območju 10 občin od 16. 4. 1980 do 15. 5. 1980 ugotovljenih 84 primerov stekline.

Bolezen je bila v tem času ponovno ugotovljena na območju občin Kranj in Murska Sobota ter prvič na območju občine Radovljica. Še vedno je največja gostota obolelih živali v štirih občinah koroške regije in v sosednjih občinah Velenje ter Mozirje, kjer je bilo ugotovljenih skupno 71 ali 84,5 % primerov stekline v SR Sloveniji.

Pomembno je, da je bila ponovno ugotovljena steklina pri psu, ki je najpogostejši prenašalec bolezni z divjadi na človeka. Treba je zaostriiti pozornost na potepuških psos in mačk, da bi bili ljudje čim manj izpostavljeni okužbi.

Poročilo za čas od 16. 5. do 15. 6. 1980

Od 16. 5. do 15. 6. 1980 je bilo z območja SR Slovenije laboratorijsko preiskanih na steklino skupno 218 živali oz. njihovih delov (177 lisic, 11 psov, 3 mačke, 1 zajec, 11 srn, 1 gams, 10 jazbecov, 1 dihur, 1 kuna, 2 ovci).

Veterinarski virološki inštitut v Ljubljani je ugotovil steklino pri: 8 lisicah z območja občine Celje; 1 lisici z območja občine Jesenice; 1 lisici z območja občine Kranj; 1 lisici z območja občine Lendava; 1 lisici z območja občine Radovljica; 1 lisici z območja občine Slovenske Konjice; 4 lisicah, 1 srni in 1 dihurju z območja občine Velenje; 4 lisicah z območja občine Žalec.

Skupno je bilo torej od 16. 5. do 15. 6. 1980 ugotovljenih 23 primerov stekline na območju 9 občin.

Republiška veterinarska uprava SR Slovenije

Črni veliki pevec

Peter Vovk

*Po uri četrti, ko noč je na begu
in v jutranjo zarjo se ptice glase,
ko rosa blešči se na listju in bregu,
v bogastvu zelenja zavriska srce.*

G. Pavlič

Zelena tinta se je razlila med dreve. Bukov pomladni dih me vsega prevzema. Listno popje sili iz vej. Razcvetena meglica naznanja prihod jutra. Krik samote me prebudi, oglašaja se divji petelin. Telek, telek, se izvija iz vej.

Med tenčicami drevesnih senc se tiho pomikam naprej, da bi zagledal velikega pevca. Pogled mi je poln v oči zapičenih dreves. Črni trubadur zašumi kot vzdih, zaziblje se hladen zrak noči. Sedi na mahovnati gredi stare bukve. Pijan od ljubezni boči grlo, zapira in odpira

oči, steguje vrat, kleplje in brusi. Zdi se mi, kakor da je votel, nevden. Kakor temen čar se ziblje na košati veji črna velika ptica. Kovinske peruti se ne razpenjajo, padajo, se ustavljajo. Rep mu je kakor cvetlična pahljača, uho kakor tenka antena, ki lovi tajne glasove gozda. Ne navadno ponižen obstanem, s čudovito svetlobo v očeh. Divji petelin se izvija iz jutranjega mraka in megle, stegujoč svoj vrat.

Noč še izpuhteva svoj hlad in še ne giblje rojevajočih se listov na vejah. Moje oči pa zro v košate bukve, kjer kleplje in brusi veliki črni pevec. Vse je pravljlično tiho. Trudim se, da bi se premaknil, da bi moja senca zazelenela. Vame strmi vrsta obrazov pokritih skal z

žametnim mahom. Zdi se, da se krčijo veje, kakor da se stiskajo v jutranjem hladu.

Nekdo se nad vejo sklanja, kakor da ona zanj ne ve. Votel zvok praznine med drevjem je poln njegovega toplega glasu in gozd je skrivnostno zvoneč. Skozi goste sence dreves blodi njegovo klepanje in brušenje. Zaprte membrane tišine so polne glasu velikega črnega pevca. Kot pomladni gozdni bog, s klijajočo ljubeznijo v prsih. Korak se mi ustavlja v mahu, kajti glasovi noči so izginili v svoja stara skri-vališča.

Na perjanicah jelovih vej zadrgetajo prvi sončni žarki. Rdeča skorja smrek krvavi. Mahovi bukev v zeleni luči dodajajo svoje. Neprožne besede molče, ne morejo se kosati s petjem velikega črnega pevca. Prevzema me čustvo do vsega, kar se poraja okoli mene. Hlad me blagodejno objema, baržunasto ogrinjalo lega na moja ramena.

Glasovi divjega petelina pa se spreminjajo v šepetajočo bajko pragozda. Izogibm se suhim vejam in vejicam, da njihov vzdih in stok pod mojimi koraki ne bi vznemirila črnega pevca kovinskega sijaja. Moje oči kar naprej zro v vrh košate bukve, kjer se trubadur sklanja nad vejo in iz grla stresa pesem pomladi. Lišaji dolge samotnosti pa neprizadeto vise z jelkovih in smrekovih vej. A zlata vlakna sonca se razpenjajo z neba na drevo, z drevesa na grm, z grma v oko, z očesa v srce in dušo.

V ognju ljubezenskega žara steguje vrat, zapira in odpira oči. Kadar brusi, je sam s svojo ljubeznijo gluha vse, tudi za strel iz lovčeve puške. Kot slap pada in se razdaja, razpenja peruti kovinskih barv in mavričen pahljačasti rep. Kakor visoke travne bilke v vetru se ziblje v slapu vejevja.

Iz noči v jutranjo zoro sem te čakal, pevec skrivnostni. Z nepremagljivo močjo je v tebi zacvetela ljubezen pomladi in tvoj pravični glas se po vejah spušča k meni. Tonem v šumeči tišini gozdnega molka in v očeh me peče jutranji hlad. Neskončen mir izžareva tvoj zamolkli glas. Neslišno se premikam po mahu, noge se prepletajo in objemajo s koreninami. Krošnje dreves pa s strnjeno tišino umirjajo petelinovo petje. V bakrenih gibih zeleno modrih kril in pahljačastega repa se

skriva veliki črni pevec na mahov-nati košati bukvi.

Prsti se oprijemajo hrapave drevesne skorje. Temna, nejasna slika se giblje na gredi. S tihim šumenjem petelinu odgovarjajo jelke in smreke in v negibnem miru leži pred mojim korakom na mehki stezi beli kamen.

Moje stopinje mirujejo, pogled se lovi na marmornati sivi bukovi skorji. Kakor praznik je zgodnje pomladno jutro, ko poje divji petelin in prva pomladna toplota odpira bukovu popje. Povsod si prisoten,

črni veliki pevec: v travnati bilki, mahu, brstju, telohu in — žuboreči snežnici. V kačicah na leski, v mačicah na vrbi! Tudi v razcvetenem pomladnem snegu blago odmeva tvoj glavni udarec.

Moja zapuščena postava pa se tiho pomika naprej. Krik samote jo prebudi. Spet se oglasi črni trubadur z mahovnate gredi. Nemir vejevja in vsega drevja je poln njegovega toplega glasu. Zaprt sem v zelen objem pomladnih dreves, kjer skupaj s petelinom poje porajajoči se dan.

Po lovskem svetu

Lovstvo in divjad Španije

Alfonso de Urquijo — prevedla Polona Terčelj

Alfonso de Urquijo, dolgoletni vodja španske delegacije v Mednarodnem svetu za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC), je sedaj podpredsednik te mednarodne lovske organizacije. (Glej sliko na 215. strani!)

Uredništvo

DIVJAD

Španija je dežela, ki je bogata z divjadjo, med katero je nekaj za lovca izredno zanimivih vrst. Med njimi velja omeniti predvsem španskega ali pirenejskega kozoroga (Capra pyrenaica) in rdečenoga jerebico (Alectoris rufa), ki privlačita številne lovce iz tujine.

V gorah na jugu Iberskega (Pirenejskega) polotoka, pokritih z nizkim gozdom, je velika divjad bogato zastopana. Srnjad živi v številnih španskih pokrajinah tja do skrajnega juga dežele. Tudi volkovi so še dokaj pogostni, stalež južnoevropskega risa (*Lynx pardina*) pa je močno upadel, odkar je bolezen miksomatoza zdesetkala kunce. Ris je zato strogo zaščiten. Zaščiten je tudi medved, ki živi v kantabrijskih gorah in v Pirenejih. Damjak, ki živi v številnih revirjih, daje čudovite trofeje. V pirenejskih in kantabrijskih gorah žive tudi gamsi, ki sodijo v naslednji podvrsti: pirenejski gams (*Rupicapra rupicapra pyrenaica*) in kantabrijski gams (*Rupicapra rupicapra parva*). Tudi kozorog živi marsikje v španskih go-

rah, od Pirinejev do južnih gorskih verig. Kolonija v Pirenejih bi bila skoraj izumrla, če je ne bi povsem zaščitili in začeli izvajati gojitvene ukrepe. Kaže, da so zdaj zagotovljeni pogoji in da se bo ta nadvse zanimiva divjad obdržala; gre za drugačno zvrst kakor po drugih gorskih verigah. V drugih španskih pogorjih se stalež kozorogov zelo povečuje. Po zadnjem štetju so ocenili, da jih je nad 28 000. Najpomembnejša vrsta male divjadi je rdečenoga jerebica. V severnih predelih dežele živi poljska jerebica, v Pirenejih pa tudi belka.

Zajcev in kuncev je veliko, čeravno je kunce precej razredčila miksomatoza. Tudi na ujede naletimo še vsepovsod po Španiji. Nadvse zanimive so stepne ptice, še posebno velika in mala droplja. Španija ima med vsemi evropskimi državami največ velikih dropelj. Po zadnjem, zelo skrbnem štetju so njihov stalež ocenili na 11 000. Najštevilnejše so te ptice v pokrajini Cáceres, blizu meje s Portugalsko. Med drugimi za lovca zanimivimi stepnimi ptiči omenimo še stepni kokoški (*Pterocles orientalis* in *Pterocles alchata*), ki se odlikujeta po zelo naglem letu.

Na svoji poti proti zahodu lete čez Španijo številne ptice selivke. Golobi grivarji, duplarji in divje grlice, ki v Španiji tudi gnezdiijo, preleta-

vajo v nepreglednih jatah. Prvi dve vrsti, ki iščeta adrašev* želod, letita čez Španijo jeseni in pozimi, grlice pa prihajajo poleti. Spomladi pridejo iz Afrike prepelice, ki gnezdijo po vsej Španiji. Gosi iz razsežnih predelov Evrope si poiščejo zimovališča ob izlivu Guadalquivira, kjer se razprostira naravni park »Coto Doñana«. Isto velja za številne evropske race, medtem ko nekatere afriške vrste prihajajo v Španijo poleti. Tudi kljunači kot selivci so pozimi pogostni.

LOV

V Španiji vsako leto zaprosi za lovsko karto milijon lovcev, precej pa jih prihaja k nam na lov tudi iz tujine. Poznamo različne načine lova. Med njimi je nekaj tradicionalnih, na primer »monteria«, to je pogon z večjim številom psov, s katerimi v nizkem gozdu in sredozemski makiji** na jugu Španije love jelenjad in divje prašiče. Rdečenog jerebico love s ptičarji, prirejajo pa tudi pogone, ki slove po velikem številu uplenjenih ptic. Imamo tudi nekaj farm za vzrejo rdečenogih jerebic, vendar je število uplenjenih ptic iz umetne zreje v primerjavi s skupnim odstrelom zelo majhno. V večini španskih pokrajin je ta lovna perjad samo naravnega izvora.

Gorsko divjad v rezervatih je dovoljeno loviti le na zalaz in čakanje pod vodstvom za posamezen revir pristojnega lovskega čuvaja. V zasebnih loviščih love na zalaz in čakanje, dovoljeni pa so tudi pogoni.

Pri lovu na vodno perjad se strelci še pred svitom poskrijejo na bregovih jezer, lagun ali rek, ponekod tudi v zakopane sode, in čakajo ptice, ki se vsak dan pri iskanju hrane dvigajo iz vode. Nekatere občine dajo stojišča ob lagunah, izlivih rek in z vodo preplavljenih riževih poljih na dražbo in nemalokrat iztržijo zanje veliko denarja. Ponekod uporabljajo pri lovu na ptice umetne ali žive vabnike. Divje grlice streljajo v preletu avgusta

* Adraš ali črničevje (*Quercus ilex*) je zimzeleno drevo ali grm. Je najvažnejši predstavnik izrazitih sredozemskih gozdov. Tudi v Sloveniji raste raztreseno na južnem Primorskem, južnem Notranjskem in v Istri.

** Makija — zimzelen sredozemski (nizek) gozd. — Ur.



Španski ali pirenejski kozorog (*Capra pyrenaica*)

in septembra, ponekod pa jih love s čakanjem ob njihovih napajališčih in mestih, kjer si iščejo hrano. Golobi grivarji in duplarji preletavajo Španijo od oktobra do januarja. Največ upanja na bogat plen imajo strelci, ki čakajo nanje v gorskih predelih. Grivarji in duplarji se radi zbirajo tam, kjer raste veliko črničevja in plutastih hrastov*, saj je želod njihova priljubljena hrana.

Prepelice love s psi ptičarji. Divjega petelina so do nedavnega še lovili med rastičvijo, zdaj pa je zaščitena vse leto. Droplje love na zalaz, nanje pa prirejajo tudi pogone. Stepske kokoške čakajo avgusta

* Plutasti hrast ali pluteč (*Quercus suber*) je zimzeleno drevo, ki raste v zahodnem Sredozemlju.

in septembra v bližini napajališč. Kunce lovijo z različnimi pastmi, zajce pa s psi na pogonih. Ponekod uporabljajo za lov na zajce tudi pse hrte. Lovi te vrste so neredko povezani s stavami.

Kljunače streljajo pozimi na preletu. Lovce običajno spremljajo posebej za takšen lov izšolani psi.

LOVSKE ORGANIZACIJE

Lovske organizacije so v Španiji zelo številne. Lovska zveza jih sedaj združuje 1025. Poudariti pa je treba, da pripadnost lovski zvezi ni obvezna. Vsaka pokrajina ima svojo pokrajinsko lovsko zvezo, po več teh zvez tvori regionalno zvezo, vse te zveze skupaj pa špansko lovsko zvezo. Vanjo včlanjenim lov-



V španskih loviščih je največ velikih dropelj v Evropi. Po zadnjem štetju so njihov stalež ocenili na 11 000. Foto L. Studinka

cem so zagotovljene velike ugodnosti. Španska lovska zveza je pred nedavnim ustanovila lovsko šolo, za katero vlada med španskimi lovci živahno zanimanje.

Državna organizacija, ki nadzoruje lov, se imenuje »Instituto para la Conservación de la Naturaleza« (ICONA). Inštitut bdi nad lovom v zasebnih loviščih, pa tudi v občinskih, krajevnih, socialnih in nacionalnih revirjih. Nacionalnih revirjev je sedaj 36, obsegajo pa skupaj 1 500 906 ha. V njih love pretežno veliko divjad. Krajevni lovci morajo za lov v njih plačati manjšo pristojbino od lovcev iz drugih predelov, le-ti pa spet manjšo od lovcev iz tujine. Povpraševanje po lovni dovolilnicah je tako veliko, da jih prodajajo na dražbah, ki jih prirejajo vsako leto. Za tuje lovce vsako leto oddelijo določeno število dovolilnic, ki so na voljo pri »Organización Turística Española«.

Socialnih revirjev je 44, obsegajo pa 708 540 ha. Upravlja jih ICONA. V njih smejo loviti vsi lovci, ki na pisмено prošnjo dobijo dovoljenje in plačajo določeno pristojbino. Upleniti smejo največ šest rdečenogih jerebic na dan, medtem ko je odstrel druge divjadi neomejen. Občinska lovišča smejo ostati rezervirana za krajane, občine pa jih lahko tudi oddajo v zakup. Isto velja za zasebna lovišča; zasebna sosednja lovišča, ki imajo sicer vsako svojega lastnika, se lahko

združijo v eno samo veliko lovišče. V Španiji je tudi več zasebnih organizacij, ki se ukvarjajo z lovskim turizmom. Nekatere med njimi so strogo specializirane in zelo znane.

Večina tujih lovcev, ki prihaja v Španijo loviti predvsem rdečenoge jerebice, pride s posredovanjem teh organizacij, ki z veliko natančnostjo jamčijo za število v enem dnevu uplenjene perjadi, to tudi v primeru, če je to število zelo veliko in da gre za v naravi izglede in ne umetno vzrejene jerebice. Nekatere teh organizacij lovcu lahko nudijo tudi lov na veliko divjad.

Španski lovec se ne razlikuje dosti od lovcev drugje po svetu. Rad hodi na lov, je vesele narave in zgovoren ter nosi značilen lovski kroj. Španska lovska zakonodaja sicer predvideva lovski izpit, vendar le-ta še ni obvezen.

VARSTVO NARAVE

Največja skrb, ki ji pravi lovci posvečajo vso pozornost že nekaj stoletij, je varstvo naravnega bogastva. Ta skrb, ki postaja iz dneva v dan večja, v številnih primerih lov ovira ali ga celo onemogoča. Tudi Španija v tem primeru ne more biti nikakršna izjema. Vendar pa se pri nas, v dobršni meri po zaslugi dr. Rodrígueza de la Fuente, velikega poznavalca naše favne, ki je posnel nekaj izjemnih televizijskih dokumentarcev o varstvu narave, javno mnenje ni obrnilo zoper lov, kakor

se je to zgodilo v evropskih državah, kjer so prenekateri goreči varstveniki narave izgubili sposobnost treznega presojanja zadeve.

Jasno je, da se pri vprašanju varstva narave srečujejo različni interesi, ki jih je pogosto težko uskladiti. Spori v zvezi z zaščitenim področjem »Coto Doñana« so znani tudi zunaj meja Španije; enako pomemben pa je tudi nacionalni park »Tablas de Daimiel« in drugi.

Španija je v preteklosti utrpela ogromno ekološko škodo: izsušena so bila prostrana močvirja, izsekani obsežni gozdovi, velika področja so pogozdili z eksotičnim drevjem, onesnažena so številna jezera in reke. Uničevanje naravnih biotopov pa se — celo z vse večjo naglico — nadaljuje z modernizacijo kmetijstva, s širjenjem prometnega in električnega omrežja ter z rastjo velikih mest.

Zaradi vsega tega so vestni lovci, ki bi radi, da bi tudi njihovi potomci še lahko hodili na lov, prepričani varstveniki narave, ki si na vse mogoče načine prizadevajo zmanjšati omenjene kvarne vplive.

V Španiji je še precej področij, kjer so poljedelstvo, živinoreja in gozdarstvo postranskega pomena in kjer je lov nedvomno najdonosnejša gospodarska veja. Upamo, da se bo divjad v teh predelih ohranila še dolgo, pa tudi v gorah in stepah, ki jih v naši deželi ne manjka.



Lovska organizacija

Lovska razstava — za vzor

Kot samostojen prispevek k letošnjim slovesnostim za praznik občine Ljubljana-Vič-Rudnik so člani LD Horjul 25. 4. 1980 pripravili razstavo z naslovom »Narava, lov, lovstvo«.

Razstava je bila v Osnovni šoli I. bataljona Dolomitskega odreda v Horjulu; otvoril jo je Franc Martinc, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik.

Pred svojim uvodnim govorom je predsednik LD Horjul Ivan Končan pozdravil vse navzoče, zlasti pa goste: narodnega heroja in člana LD Horjul Rudolfa Hribernika-Svaruna; predsednika Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik Viljema Beliča; predsednika izvršnega sveta navedene občine Franca Martinca; predstavnika Občinskega komiteja ZK in Občinske konference SZDL; pisatelja, umetnika in lovca Toneta Svetino; komandirja milice Ljubljana-Vič-Rudnik; predstavnike Lovske zveze Slovenije, Zveze lovskih druženj Ljubljana in Zveze lovskih druženj Postojna; predstavnika lovskih druženj Dolomitskega lovskogojitvenega območja; predstavnike Krajevne skupnosti Horjul in horjulske osnovne šole.

Razstavo so pripravili člani LD Horjul tudi v počastitev 39. obletnice ustanovitve OF, 35-letnice zmage nad fašizmom in 34-letnice obstoja svoje LD.

V okviru razstave je bilo tudi predavanje pisatelja in lovca Toneta Svetine, ki je v svojem izvajanju osvetlil pomen in vlogo lovstva v sedanjem času.

Razstava je bila skrbno pripravljena, kakovostna in poučna. Nazorno je prikazovala,

kaj zmorejo horjulski lovci s prostovoljnim delom, z veseljem in svojo zavzetostjo. Ko sem si jo ogledoval, sem pomislil, česa vsega se ob tako dobri razstavi obiskovalci lahko naučijo, če z zanimanjem opazujejo.

LD Horjul je s to razstavo predstavila: divjad svojega lovišča in prehodno divjad ter lovske trofeje divjadi, ki so jih uplenili njeni člani kot lovski gosti drugod v naši državi. Največ razstavljenih primerkov je bilo dermoplastičnih preparatov, ki jih je v glavnem prepariral član LD Horjul Stanko Petrič. On je bil tudi vodja skupine, ki je pripravila razstavo in ima za njen uspeh velike zasluge.

Posebej je treba pohvaliti poučno stran razstave. Odrasli kakor šolska mladina so tudi lahko videli razstavljene živali, ki jih je v prosti naravi le še redko videti.

V mejah možnosti so horjulski lovci — še posebno pripravljajna skupina — prikazali delček lepote in bogastva naše narave. Z razstavo so tudi na svojstven način izrazili svojo ljubezen do narave in spoštovanje do uplenjene divjadi.

Vsako, ki si je ogledal razstavo, bi pod vtisi, ki jih je dobil, Lovski družini Horjul lahko samo čestital. Brez dvoma je bila ta razstava vzor za marsikatero drugo tovrstno razstavo. Da velja stari rek »dober glas seže v deveto vas«, je dokazalo rekordno število obiskovalcev, ki so si razstavo ogledali. Vsi si želimo, da bi takšnih razstav, kot je bila horjulska, videli še veliko.

Boris Leskovic

Praznik LD Brezovica — razvitje prapora

Že dalj časa je LD Brezovica pripravljala svoj praznik — razvitje družinskega prapora. Na posvetu so lovci določili datum: 20. aprila 1980. To je bil prvi dan slavlja praznika občine Ljubljana-Vič-Rudnik, kamor spada pretežni del lovišča te LD.

Pokroviteljici razvitja sta bili Skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik in Skupščina občine Vrhnika; del lovišča je



Razstava v Horjulu

Foto F. Končan

namreč tudi del območja občine Vrhnika.

Na praznični dan, 20. aprila, se je zbralo na Brezovici mnogo gostov in prijateljev domačih lovcev. Le-ti so pripravili vse, da bi bil praznik čim slovesnejši. Vreme pa je žal prekrizalo načrte in priprave: pomladni dan je

spremenilo v pravo zimo. Ko so lovci sprejemali svoje goste v prostorih Krajevne skupnosti Brezovica, je snežilo kot za stavo.

V prostorih KS so lovci pripravili lepo, poučno razstavo. Dvorana je bila polna sistematično nameščenih lovskih trofej, od preparirane perna-



Razvitje prapora LD Brezovica: (z desne) zastavonoša Roman Bokavšek, predsednik Izvršnega sveta SO Ljubljana-Vič-Rudnik Franc Martinc in napovedovalec Franci Gostiša

te divjadi do rogovja srnjakov in jelenov, čekanov divjih prašičev in kož jazbecov ter lisic. Vse iz lovišča LD Brezovica. Razstavljeno je bilo tudi starinsko lovsko orožje, od puške prednjače do lovskih nožev častitljive starosti ter lovška literatura. Vse last članov LD Brezovica. Nekaj razstavljenih predmetov je bilo zelo dragocenih in bi jih bil vesel vsak muzej. Zaradi izredno močnega sneženja so domači lovci povabili goste in druge udeležence v dvorano balinarskega kluba, namesto na pripravljen prireditveni prostor. Dvorana je bila kmalu polna, saj je prišlo tudi veliko lovcev iz sosednjih lovskih družin, predstavniki krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, predstavnika pokroviteljic omenjenih skupščin in zastopnik Občinskega komiteja ZKS Vrhnika. Lovsko zvezo Slovenije je zastopal Janez Saksida, član njenega izvršnega odbora.

Po otvoritvi in pozdravu gostom ter članom je govoril o razvoju LD in njenih bodočih nalogah starešina dr. Staš Grapar. Nato je predstavnik pokroviteljice občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik, predsednik njenega izvršnega sveta Franc Martinc razvil prapor LD. Predsednik ob-

činske skupščine Vrhnika Vladimir Mejač pa je pripel na prapor spominski trak pokroviteljic. Ob tej priložnosti sta predstavnika vsak v svojem krajšem govoru poudarila pomen sodelovanja z lovsko organizacijo, zlasti pri varstvu okolja in ljudski obrambi ter družbeni samozaščiti. Spominske trakove so pripeli na prapor tudi predstavniki sosednjih lovskih družin in zastopnik Lovske zveze Slovenije.

Ob tej priložnosti je LD Brezovica podelila priznanja in diplome 34 ustanovnim in drugim zaslužnim članom. Janez Saksida pa je 5 članom izročil odlikovanja, s katerimi jih je odlikovala Lovska zveza Slovenije za dolgoletno delo v lovstvu.

S slovesnosti so vsi udeleženci poslali pozdravno brzojavko tovarišu Titu, ki je bil takrat na zdravljenju v Kliničnem centru v Ljubljani.

Praznik LD Brezovica so s priložnostnim kulturnim programom počastili tudi njeni prijatelji: Pevsko društvo Brezovica, pionirji recitatorji Osnovne šole Janka Premrla-Vojka na Brezovici in folklor na skupina pionirjev Osnovne šole Vič. Njihovi nastopi so bili tudi odraz sodelovanja z lovsko družino. Po izvedenem programu se je, kljub

slabemu vremenu, praznik LD Brezovica iztek v sicer kratko, a pristrčno tovariško srečanje lovcev in njihovih gostov.

Albin Erklavec

Vso pozornost tudi jelenjadi!

Na 7. seji skupščine Zveze lovskih družin (ZLD) Gorica, ki je bila v marcu letos v Domu JLA v Ajdovščini, so bili navzoči delegati iz 33 lovskih družin (ZLD Gorica združuje 36 LD). Delegati so pregledali delo v preteklem letu, sprejeli sklepe in smernice za delo v letu 1980. Ker je bila to volilna skupščina, so izvolili tudi nove organe. Novi predsednik skupščine ZLD Gorica je Janko Razpet iz Tolmina (prejšnji predsednik izvršnega odbora), podpredsednik pa Zdravko Okroglič (prejšnji predsednik skupščine). Predsednik novega izvršnega odbora pa je lovski tehnik Rudi Trontelj iz LD Grgar.

Po obsežnih poročilih organov prejšnjega mandata so se delegati v razpravi dalj časa zadržali pri težavah okoli gojitve in odstrela divjadi. Ugotovili so, da domala v vseh loviščih še naprej upada številčnost divjega zajca in fazana. V letu 1968 so v loviščih LD območja ZLD Gorica odstrelili 2471 zajcev, deset let kasneje pa le 413. Fazanov so v letu 1968 odstrelili 2631, leta 1978 pa samo 874. Prepričani so, da je to posledica spremenjenega obdelovanja kmetijskih zemljišč in uporabe kemičnih zaščitnih sredstev. Največji vzrok zmanjševanja številčnosti male divjadi pripisujejo vedno večjemu uvajanju kmetijske mehanizacije, ki množično uničuje gnezda fazanov in legla divjih zajcev.

Čeprav so se lovske družine z najrazličnejšimi ukrepi (omejitev odstrela, vlaganje divjadi v lovišča ipd.) prizadevale, da bi se stanje izboljšalo, pričakovanih uspehov ni bilo.

Tudi letos skušajo posamezne LD z raznimi ukrepi povečati številčnost. LD Hubelj se je odločila, da dve leti ne bo lovila zajcev in fazanov. Tudi LD Čaven je sklenila začasno opustiti lov

na fazane in močno omejiti lov na zajce. Vendar bi se morali dogovoriti in enotno ukrepati na širšem območju, v okviru bazenov, sicer bodo napor posameznih LD brez večjih uspehov.

Drugače je s številom srnjadi. Odstrel je v zadnjih letih porasel skoraj za 900 živali in lani dosegel 2712. Še posebej spodbudno je, da odstrel po sestavi popolnoma ustreza strokovnim izhodiščem. Razmerje med mladiči in enoletniki ter na drugi strani starejšo srnjado je v razmerju 53 : 47. Tudi spolno razmerje odstreljene srnjadi je ugodno, saj je bilo odstreljenih več srnic in srn kakor pa srnjačkov in srnjakov 106 : 100. Je pa res, da so LD načrtovale za 14 % večji odstrel. Tolik izpad odstrela bi utegnil biti prvi znak, da gre naraščanje števila srnjadi h kraju.

Številčnost gamsov je v porastu. V letu 1974 je bilo odstreljenih 226, lani pa 524 gamsov. K temu je treba prišteti še 97 lani poginulih najdenih gamsov. To pa ni znak za preplah, ker ne gre za posledico kake nalezljive bolezni, temveč za žrtve snežnih plazov.

Manj ugodni so bili uspehi pri gojitvi divjega prašiča. Plan odstrela je bil dosežen 59 %. Od planiranih 185 divjih prašičev je bilo odstreljenih le 109. Očitno gre za to, da so se načrtovalci odstrela ušteli pri ocenitvi spomladanske številčnosti in naravnega prirastka. Neustrezna je bila tudi planirana sestava odstrela, saj je bilo za odstrel predvidenih 38 merjascev. Hujša

Popravek

Avtor treh fotografij v junjskem Lovcu 1980 (»Titova številka«) ni Miloš Rašeta, kakor smo pomotoma navedli, ampak *Ivan Mikec-Mitja*.

Te fotografije so: barvna, št. 6, na strani 22/186; barvna, št. 11, na 3. strani ovitka; črno-bela na strani 39/199.

Avtorju Ivanu Mikcu-Mitji se zaradi napake, ki ni nastala namenoma, opravičujemo.

Uredništvo

in nedopustna napaka pa je, da so namesto 9 svinj odstrelili 19 svinj. Potrebno je poudariti, da več družin v bazenu redno oskrbuje krmišča za divje prašiče; v ta namen porabijo letno precej ton koruze.

Glede gojitve divjih prašičev je upoštevanja vredna pripomba delegata LD Kobarid Vinka Eržena, češ da v njihovem lovišču lani niso odstrelili nobene svinje. Žal pa lovišče LD Kobarid leži ob državni meji z Italijo. Ko se jeseni divji prašiči pomaknejo čez državno mejo na kostanj, italijanski lovci pri odstrelu popolnoma nič ne pazijo, kaj streljajo. Tako so napori lovcev LD Kobarid zaman. To velja tudi glede div. petelina. V. Eržen je dal umesten predlog, naj bi se pristojna lovska zastopstva obeh držav sešla in skušala najti skupen jezik (primer: sporazum med Lovsko zvezo Slovenije in Koroškim lovstvom o ustanovitvi Interesne skupnosti za gojitev gamsov v Karavankah. Lovec, 4/80, str. 89).

Tudi jelenjad vztrajno osvaja nov življenjski prostor. Z nanoškega območja se prek Trnovskega gozda širi do Soče in čeznjo, do najzahodnejšega dela državne meje z Italijo — v Breginjski kot.

Lani je bilo odstreljene 25 jelenjadi obeh spolov in starosti. Pokazalo se je, da ima tudi ta divjad v večini lovišč na območju ZLD Gorica pogoje za obstoj in razvoj, zato je skupščina sprejela tudi smernice za gojitev te divjadi. Smernice predvidevajo tako gojitev, ki dopušča širjenje jelenjadi v večino lovišč LD na območju zveze. Izjema so nižinski predeli Vipavske doline, Kras, Brda in nekateri deli na Bovškem. Vendar naj bi se na gojitvenem območju številčnost jelenjadi gibala v mejah, ki so še znosne za gozdarstvo kakor tudi za kmetijstvo. To bi bilo v najboljšem primeru 1—2 živali na 100 ha.

Miro Cencič

LD Križna gora 32 let delovanja

Vsako leto, sredi novembra, lovci LD Križna gora z lovom proslavimo obletnico ustano-



Zgoraj: strelišče na umetne golobe Lovske družine Križna gora. — Spodaj: lovska koča omenjene lovske družine na Križni gori.
Foto P. A.

vitve svoje LD; naša LD je bila ustanovljena leta 1947. Priredimo lov na fazane in zajce v središču lovišča. Lov delimo s povabljenimi lovci iz sosednjih družin. Izredno pa smo zadovoljni, če nas obiščejo povabljeni rojaki-lovci iz Julijske krajine. Prišli so predlanskim, lani jih zaradi izredno slabega vremena ni bilo. V letu 1979 smo obletnico ustanovitve naše LD praznovali 11. novembra, toda zaradi slabega vremena — v ožjem krogu.

Ta lov vedno izvedemo tako, da zadnji pogon končamo oz. izvedemo pozdrav lovini pri

lovski koči. Naša koča stoji na Križni gori, dograjena je bila leta 1956. Pri gradnji so skoraj vsa dela opravili lovci — člani sami. Veliko naporov je bilo vloženih v gradnjo. Koča daje prijetno zatočišče; mnogo veselih ur smo že preživel v njej. Tudi vsi lovski krsti po letu dograditve so se zvrstili pod njeno streho.

V lovski koči imamo tudi lovske sestanke, od sej skupščin, posvetov do sej izvršnega odbora in komisij. Koča je v zelo dobrem stanju, saj so zanj nenehno skrbeli njeni izvrstni gospodarji: Franc Logonder ml., Vinko Mesec,

Andrej Hafner in Andrej Jenko. Sedaj je njen gospodar Franc Koželj, ki je pred nedavnim dopolnil 70 let starosti.

Streljaj od lovske koče je bilo v letu 1973 zgrajeno strelišče na umetne golobe. Pobudnik, organizator in vodja del je bil Pavel Logonder, takratni starešina LD. Vsako leto pred lovno sezono je družinsko strelsko tekmovanje na umetne golobe, v tarčo »srnjak« in na »bežega merjasca«. Lanski (1979) uspehi v skupni uvrstitvi so bili: prvi Peter Čadež — 148 točk, drugi Jurij Pušar — 141

točk, tretji Andrej Jenko — 138 točk.

Vsakoletno strelsko tekmovanje LD zaključimo z lovskim piknikom, na katerega so povabljeni tudi žene vseh lovcev. Starešina LD jih vsakič nagovori z besedami: »Pričenja se lovna sezona, čakanje na moža ne bo zastoj!«

P. A.

Lovci, ne streljajte na golobe pismonoše!

Ljubitelji športnih golobov SR Slovenije se čestokrat pritožujejo zaradi namernega ali brezvestnega streljanja na golobe pismonoše. Odločili smo se, da o neodgovornem početju nekaterih članov lovske organizacije obvestimo Lovsko zvezo Slovenije in uredništvo revije Lovec s prošnjo, da na ustrezen način seznanita lovce o početju nekaterih posameznikov, kar ni

kakor ni v skladu z moralnim kodeksom občana, organiziranega lovca — ljubitelja narave.

Spomladi pričnemo golobarji s spuščanjem športnih golobov iz golobnjakov. Od sredine aprila do konca julija so tekmovanja, ob sobotah in nedeljah, ko je v loviščih tudi največ lovcev. Na tekmovanjih golobi letijo na razdaljah 150—1000 km. Dolgi zračni poleti golobe precej izčrpajo in utrujeni se, v nizkem letu, vračajo v matični golobnjak. Za brezvestnega lovca taki golobi niso težko dosegljivi cilji.

Golobarji si želimo, da v bodoče ne bi prihajalo več do pomot pri oceni, ali je v zraku golob grivar ali športni golob pismonoša. Vsak golobar razlikuje let goloba pismonoše od leta golobov drugih vrst. To bi moral razlikovati tudi vsak lovec. V času od aprila do konca julija pa je tudi po lovskem zakonu prepovedan vsakršen lov na golobe in

grlice. Domači golobi razen tega tudi niso lovna divjad. Golob pismonoša izrablja pri svojem letu zračne tokove izraziteje kakor divji golobi ali grlice. Leti nizko nad gričevjem, nad vrhovi dreves, ob močnem vetru pa nizko nad tlemi. Večina golobov pismonoš je temne barve (golobje siva ali grahasta).

Slovenski golobarji smo organizirani v sedmih klubih (»Kurir« — Kranj, Cesta na Brdo 35; »Sel« — Ljubljana, Langusova 20; »Kompas« — Maribor, Dušanova ul. 3; »Rog« — Kočevje, Tesarska 13; »Pismonoš-77« — Kamnik, Moste 2/č; »Poštar« — Sežana, Vojkova 3; »Pismonoš« — Novo mesto, Koštialova 20).

Z lovci želimo sodelovati, saj bi nam z dobro voljo lahko veliko pomagali pri ugotavljanju izgub golobov s sporočili o najdenih obročkih.

Lani je prišlo do streljarja na golobe pismonoše v Ribnici, leto prej v Malencah pri Brežicah in v Naklem pri Kranju. To so bili ugotovljeni in dokazani strelji na golobe pismonoše. Strelci niso ostali nekažnovani! Odškodnina za ubitega goloba je:

50 din — za pismonošo, ki ni v prijavi tekmovalni listi
1000 din — za pismonošo, ki je v prijavi listi in ima dobre klubske rezultate

1500 din — za pismonošo, ki se je uvrstil na republiško lestvico (nad 1500 km)

2000 din — za pismonošo, ki ima priznanja v republiškem merilu

2500 din — za pismonošo, ki ima priznanja v zveznem merilu

5000 din — za pismonošo iz razplodnega golobnjaka, ki ima rodovnik

10 000 din — za pismonošo, ki ima priznanja z olimpiade ali spartakiad.

Vse ugotovljene kršilce bomo v bodoče prisiljeni sodno obravnavati. Vsi domači golobi so last nekoga, ki jih ima rad, jih hrani, ima z njimi veselje, podobno kakor lovci pri opazovanju in gojitvi divjadi.

Morda se bo kateremu zdelo to pisanje neumestno, toda zamislite si, kako je golobarju hudo, ko mu s poleta v roke prileti ranjen golob, ali ga celo najde kje ustreljenega. Kako se je počutil Lado Lopatič, ko je zasačil v Malencah pri Brežicah lovca, ki sta

mašila v torbo njegove golobe, ki so po streljih še kazali znake življenja. Vprašajmo se, kako bi se počutil lovec, če bi mu nekdo pobil lovske pse!

Ne želimo iz tega narediti »vojne«, prosimo le, da bi v vaši reviji na primeren način opozorili lovce, naj kaj takega v bodoče ne počenjajo več.

Jože Pečnik,

predsednik Zveze klubov
gojiteljev golobov pismonoš
Slovenije



Franc Letnik

— sedemdesetletnik

Rojen je bil 5. januarja 1910. V lovske vrste je stopil pred 52 leti — leta 1928 — in sicer v takratno Lovsko društvo Jelenca — Hrastnik. Med drugo svetovno vojno je bil že leta 1942 aretiran in odgnan v zloglasno taborišče Dachau.

Po osvoboditvi se je vrnil in še z večjo vnemo nadaljeval svoje delo na lovskem področju. Bil je med ustanovitelji LD Trbovlje. Vseskozi od leta 1946 je v tej LD opravljal razne dolžnosti. Bil je gospodar, blagajnik in kar 20 let predsednik LD Trbovlje. Pri lovski zvezi v Trbovljah je bil predsednik komisije za lovske izpite, predsednik komisije za ocenjevanje lovskih trofejev in član komisije za lovski kataster in bonitiranje lovišč. Več let je sodeloval tudi kot član upravnega odbora LZ Slovenije.

Bil je mentor lovskim pripravnikom in to delo opravlja še sedaj. S tem prenaša svoje bogato lovsko znanje in izkušnje na mlajši rod.

Za zasluge, ki jih ima jubilant, ga je LD Trbovlje imenovala za svojega častnega

Ne streljaj na golobe pismonoše in druge domače golobe!





Franc Letnik



Anton Dirnbek



Jože Knez



Franc Bren

predsednika, LD Litija pa za svojega častnega člana. Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za zasluge ter z redom II. in I. stopnje. Kinološka zveza Slovenije pa s srebrnim znakom in z redom II. stopnje za zasluge na kinološkem področju.

Ob njegovem prazniku se mu zahvaljujemo za marljivo in zgledno delo v lovstvu in kinologiji ter mu želimo še veliko let zdravja in zadovoljstva v »zeleni bratovščini«.

Člani LD Trbovlje — R. A.

Anton Dirnbek-Tonček, sedemdesetletnik

Rojen je bil 21. 4. 1910 na Bizeljškem. Tončka agronoma je življenjska pot zanesla na veleposestvo Betnava pri Mariboru, od tam pa v službo h grofu Windischgrätzu, kjer ga je doletela okupacija. Lovec je postal že leta 1934 — šest let pred vojno. Po osvoboditvi je bil med ustanovitelji LD Rogatec. Od 1946. pa vse do 1978. leta je bil član UO LD in medtem: gospodar (1947—1959), starešina dve mandatni dobi (1963—65, 1967—69), blagajnik (1972—74), tajnik (1976 do 1978) in referent za inozemski lov, turizem. V tej dobi je bil tudi nekaj let član lovskega sveta pri Okrajnem LO Poljčane in UO Lovske zveze Celje. Od leta 1978 je predsednik disciplinskega sodišča LD in član kadrovske komisije pri Zvezi lov. družin (ZLD) Celje.

Delo, ki ga je opravljal v navedenih funkcijah, je bilo vseskozi vzorno. Zato ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za zasluge in z redom II. stopnje. Na zboru LD pa je jubilaru v znak priznanja za dolgoletno delovanje v LD starešina Fric Rehar izročil skromno darilo. Jubilatova življenjska pot je bila vseskozi težavna, a polna pestrih izkušenj. Posebno zadoščenje pa je dobil, kakor pravi on sam, edino v lovskem udejstvovanju. Še v teh visokih letih je vedno veder, navzoč na akcijah in sestankih ter na skupnih lovih.

Dragi Tonček, iz srca ti želimo, da nam ostaneš še veliko let zdrav in čil!

LD Rogatec in pobratena LD Mozirje ter ZLD Celje

Mirko Dolamič je 23. januarja 1980 praznoval svoj 60. rojstni dan. Mladost je preživel v Kamnici, sredi najlepših vinogradnih krajev pod Urbanom. Ni torej čudno, da je zraven kovinarskega poklica postal tudi »honorarni« vinogradnik. Jubilant je član naše LD od leta 1954. Njen gospodar je bil 8 let, nekaj let pa tudi kinolog. Bil je pobudnik in organizator gradnje našega lovskega doma, vzgojil lepo število ptičarjev in šarivcev itd. Da bi se umaknil mestnemu hrupu, si je sredi lovišča zgradil kočico, zavetje miru in tišine. Tu se Mirko, tudi prizadeven športnik in učitelj telovadbe, spominja svojih mladih let.

Za svoja prizadevanja, uspehe in požrtvovalnost je dobil pismena priznanja LD.

Ob življenjskem jubileju, dragi Mirko, iskrena hvala za delo v našem in tvojem lovišču, v naši in tvoji LD ter še veliko lepih življenjskih praznikov!

LD Kamnica — F. J.

Jože Knez je 4. 12. 1979 praznoval svojo 70-letnico rojstva. Ko se je — kmečki sin — izučil krojaškega poklica, je tri leta delal kot pomočnik, leta 1933 pa je odprl svojo obrt »Krojaštvo — Dobovec«. Leta 1942 ga je nemški okupator izselil v taborišče na Bavarsko. Po vojni se je vrnil v Dobovec in nadaljeval s svojo obrtjo.

Je delaven član gasilskega društva in že 15 let član njegovega nadzornega odbora. Odlikovan je z gasilskim odlikovanjem II. stopnje.

Lovec je 33 let. Vse od leta 1954 — sedaj je to že 25 let — pa uspešno sodeluje v upravnem odboru LD, vseskozi kot blagajnik. S svojo vestnostjo in požrtvovalnostjo je zgled drugim lovcem.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za zasluge in z redom za zasluge III. stopnje. Jože je delaven tudi v družbenopolitičnih organizacijah Krajevne skupnosti Dobovec.

Za jubilej mu iskreno čestitamo in želimo, da bi si še mnogo let na sprehodih po našem lepem lovišču ohranjal

zdravje in si pridobival zadovoljstvo ob lepih lovskih doživljajih.

Člani LD Dobovec — L. T.

Franc Bren je 25. 1. 1980 praznoval svojo 60-letnico. Rojen je bil v Zagorju kot sin rudarskega nadzornika. Že v zgodnji mladosti je rad zahajal v bližnje gozdove in občudoval življenje v naravi. Predvsem pa je začutil potrebo po gozdni samoti, ko je opravljal zobozdravstveni poklic v Zagorju. Toda narava ga je kmalu zvalila tako rekoč v svoje naročje: postal je lovec. V lovski organizaciji je delaven vseskozi, predvsem pa je bil prizadeven v letih od 1962 do 1968 kot predsednik disc. razsodišča LD. Od leta 1968 do sedaj pa ima v upravnem odboru LD mesto podpredsednika. Kot lovcu mu je najbolj pri srcu del lovišča okrog Zabreznika in Vrha, kjer je veliko srnjadi. Njegova preudarna lovska beseda je vedno dobrodošla. Radi ji prisluhnemo in cenimo ga kot lovskega strokovnjaka. LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge.

Kot zaveden in napreden Slovenec je sodeloval tudi v NOB. Boril se je v šlandrovi brigadi in dobil več odlikovanj.

Ob jubileju mu želimo krepko zdravje, še mnogo lovskega zadovoljstva v našem lepem lovišču, lovski dober pogled in ravne cevi.

Lovci LD Izlake — V. V.



Na gamsa s puško, ki je odšla v partizane

Bilo je sredi avgusta 1942, torej v času okupacije. Tedaj sem bil ovčji pastir pri kmetu Ivanu Kordežu v Topli. Pri njem sem služil že od leta 1939.

Tistega dne je bil cerkveni praznik in gospodar je jutraj odšel k maši v Črno. Okrog 9. ure pa je prišel na Korde-

žovo kmetijo sosed Pavel Fajmut. Fajmutova in Kordeževa kmetija sta bili zelo veliki, merili sta toliko hektarov, da sta bili vsaka zase samostojno lovišče. Kmet, ki je tedaj imel 115 ha oziroma 200 oralov skupnega zemljišča, je imel že svoj lov. Pavel Fajmut je povedal, da so prejšnji dan lovili gamse v njegovem lovišču in obstrelili močnega kozla. Lov na gamsa — kozla se je namreč tudi tedaj odprl z avgustom. Obstreljeni kozel se je, po Pavlovem pripovedovanju, zatekel v Kordežovo lovišče, kamor pa Fajmut in njegovi tovariši brez dovoljenja niso smeli. Po njegovem mnenju se je ranjeni gams zatekel v Možarke v Peci. Svetoval je, naj ga gre Ivan, ko se vrne iz Črne, iskat, da ne bo tam klavarno propadel. Škoda moč-

nih rogljev in okusnega mesa! Ko je Fajmut odšel, sem premišljeval, kaj naj storim. Nikogar drugega tedaj ni bilo doma, kakor jaz in gospodarjeva mati Pepca. Vsi drugi so odšli v Črno k maši. Nemški okupator je seveda večini lovcev puške pobral. Toda na samotnih kmetijah so imeli po več pušk, tudi neprijavljene. Take so poskrili in z njimi hodili skrivaj lovit. Vedel sem, da ima tudi gospodar Ivan puško, polri-sanico, z eno cevjo na kroglo, z eno pa na šibre. Že za tisti čas je bila precej starinska, saj je bila risana cev za 11-milimetrske krogle.

Vedel sem tudi, kje je puška z municijo vred spravljena. Hitro sem se odločil. Delno zato, ker sem imel lovsko žilico, delno pa zaradi tega,

da bi gospodarju pomagal. Končno pa je bilo tedaj za hrano težko, še zlasti za meso. In če bo gospodar jedel meso, ga bom tudi jaz. Splazil sem se v skrivališče, vzel puško in — sam ne vem zakaj — samo dva naboja: kroglo in šibre. Potem sem odhitel po skrivni gozdni poti v Možarke v Peci. Pot do skalovja, kjer naj bi bil ranjeni gams, je bila precej dolga. Razen tega sem pa moral biti tudi oprezen, saj nisem imel pravice nositi orožja. Puško sem poznal, saj mi je pred letom gospodar celo dovolil, da sem z njo nekajkrat ustrelil. Pa še dobro sem zadel v tarčo. Precej visoko v goro sem že prišel in z očmi napeto iskal pod stenami. Končno le opazim pod previsno skalo mlajšega gamsa. Ta ni pravi, si

Značke lovskih organizacij XIX.

Nadaljevanje iz letnika LXII (1979)

191. **Ohranimo kozoroge** — Lovska zveza Slovenije je v letu 1979 izdala to značko, katero naj bi po sklepu skupščine LZS kupil vsak slovenski lovec (izvod 20 din), da s tem podpre akcijo za ohranitev kozorogov na Begunjski oziroma Ljubelju. Kolonija kozorogov na tem območju je namreč zbolela za gamsjo garjavostjo. Kozoroge so odlovili in jih zdravijo v posebni, za to zgrajeni ogradi. Pobudo za značko je dal Fotokino klub Diana in plačal tudi avtorstvo ter izdelavo osnutka. Značka je v treh izvedbah: bronasta, srebrna, zlata. Izšla je v nakladi 21 500. Avtor likovne upodobitve je akad. kipar Stane Jarm, značko je izdelalo podjetje IKOM, Zagreb. — 192. **LD Sodražica** je 3. 11. 1957 izdala to značko, izdelano iz medenine. Značka, z upodobljenim Zlatorogom, je kopija prvega znaka Slovenskega lovskega društva. Avtor likovne upodobitve prvega znaka SLD, najbrž iz leta 1910, je bil Peter Žmitek. — 193. **LD Jelenk** — Spodnja Idrija je značko izdala za svojo 25-letnico, v treh izvedbah: zlati, srebrni in bronasti. V ozadju na znački je hrib Jelenk. Osutek za značko je izdelal Jože Skrlec iz Nove Gorice, oblikoval pa jo je akad. kipar Tone Logonder iz Škofje Loke. Značko je izdelal v nakladi 2100 izvodov graver Jeraša, Ljubljana. — 194. **LD Most na Soči** ima značko z glavo muflona. To zato, ker ima v svojem lovišču izredno kakovostno kolonijo te divjadi. Muflon, uplenjen leta 1977 v tem lovišču, je sedanji prvak SR Slovenije. — 195. **LD Kras** — Dutovlje je za svojo 30-letnico izdala bronasto značko z motivom fazanje glave. — 196. **LD Izlake** je za 50-letnico ustanovitve Lovskega društva Izlake izdala bronasto značko z motivom lovca na skali, z naslovne strani revije Lovec. Avtor te upodobitve je torej Josip Gorup (* 1898 — † 1926). Na področju sedanjega lovišča LD Izlake je bilo leta 1920 ustanovljeno Lovsko društvo Zlatorog, ki je delovalo do leta 1941, do vojne. Na koncu je štel 22 članov. Značko je izdelal Alojz Veber iz Litije, v nakladi 1000. Izdali so jo ob otvoritvi strelišča LD Izlake leta 1972. — 197. **LD Ščavnica** (Zgornja Ščavnica) je za svojo 25-letnico izdala značko v treh izvedbah: bronasto, srebrno in aluminijasto z zeleno pobarvanim ozadjem. — 198. **LD**



Pernica je izdala značko z motivom race mlakarice (racaka) v treh izvedbah: bronasti, srebrni in zlata. — 199. **LD Rače** ima na svoji znački leteči raci mlakarici. Značka je v 4 izvedbah: zlata, srebrna, bronasta in srebrna z zelenim ozadjem. — 200. **LD Gaber** — **Divjača** je leta 1976, za svojo 30-letnico, izdala aluminijasto značko, z zeleno pobarvanim ozadjem.

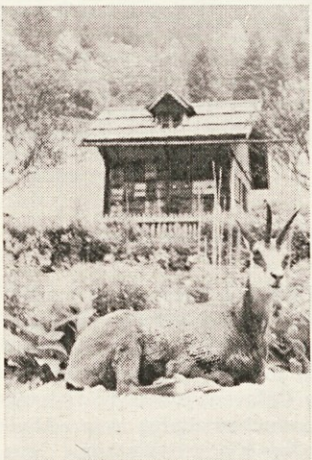
R. Č.

mislim, saj je Fajmutov Pavel pripovedoval o starem kozlu. Končno sem le ugotovil, da so Fajmutovi obstrelili le tega triletnega kozleta. S prostim očesom sem ugotovil, ko se je hotel premakniti na skalno polico, da mu zadnja noga ne služi. Od mene je bil oddaljen približno 120 m. To je pa za starinsko 11 mm kroglo že zelo daleč. Izbral sem še zadnje kritje in se gamsu približal še za nekaj metrov. Potem sem dobro pomeril in grom se je razlegel po gorskem pobočju. Takoj sem opazil, da sem zgrešil. Tedaj šele sem se zavedel, kako sem ga položil, ker sem vzel s seboj samo en krogelni naboj.

Bil sem razočaran nad svojo strelsko sposobnostjo, hkrati pa tudi nad puško. Ali naj se vrnem domov praznih rok? Ne, nikakor! Ranjeno žival moram usmrtiti, četudi kar s šibrami. Ne vem, kako mi je uspelo, da sem se gamsu približal na približno 30 korakov. Pomeril sem v vrat in gams je obležal na mestu. Njegovi roglji so prva moja lovska trofeja v življenju.

Ko sem gamsa prinesel domov, je bila doma še vedno le mati Pepca. Seveda sem gamsa iztrebil že v Možarki, da mi ni bilo treba nositi domov še njegove drobovine. Sicer je bilo pa poletje, ko se divjačina lahko hitro pokvari. Tudi zato je bilo treba gamsa čimprej očistiti. Doma sem plen odnesel v kmečko kaščo, ga tam takoj tudi odril in raztelesil.

Šele sredi popoldneva je prišel domov gospodar Ivan. Spotoma se je oglasil pri svojem drugem sosedu, pri hribovskem kmetu Florinu, kjer je zvedel, da sta okrog 11. ure padla dva strela v Možarki pod Peco. Ko mu je mati Pepca povedala, da je bil Fajmut na obisku in kaj se mu je primerilo na lovu ter da sem jaz namesto njega šel po ranjenega gamsa, je bil sprva zelo hud. Pošteno me je ošteval, a jaz sem kar molčal. Povedal sem mu le, da je njegova puška zopet na svojem varnem mestu. Ko mi je končno zabičal, da naj o tej svoji »jagi« molčim kot grob, se je unesel. Končno je bil pa zadovoljen, ko mu je mati pokazala v kašči lepe kose gamsovega mesa.



Prizori z gamsovko Piko

Z gospodarjevo polrisanico sem kasneje imel še nekaj izkušenj. To je bila dragocena vaja z orožjem, kar mi je prišlo zelo prav že čez nekaj mesecev, saj sem decembra 1942 odšel v partizane. Kmalu je prišla za menoj v partizane tudi gospodarjeva polrisanica. Nosili so jo predvsem borci novinci, ki so ob njej dobivali prve izkušnje v ravnanju z orožjem.

Franc Pečnik-Miha

Gamsovska Pika

Nekaj o gamsovki Piki na Robanovi domačiji v Robanovem kotu je lovcem že znano. Franci Golavšek je o njej napisal kratek članek »Udomačeni gams«, ki je bil objavljen v Lovcu, št. 1 — januar 1979. Opisuje, da je bil



Foto Fr. Roban ml.

na obisku na Robanovi domačiji, jeseni leta 1978, in da je bila Pika tedaj stara dve leti. Svoj prispevek je zaključil: »Ko to pišem, je gamsji prsk že mimo. Zanima me, ali je Pika odšla med črne svate in se odločila za življenje v gorah?«

»Ne, ni odšla! Od Golavškovega obiska pri nas v našem kotu sta minila že dva prska, toda popolnoma prosta Pika se je vedno vrnila domov na našo domačijo. Posebno kake tri dni v prsku jo nosi. Tedaj se obnaša, kakor da ne ve, kam spada. Tava okrog, kako uro hoda od doma, a pride nazaj,« je v pismu uredništvu naše revije napisal oče Roban.

V svojem pismu pa je o Piki napisal še marsikaj, kar posredujemo bralcem. Rojena je bila v Mozirskih planinah. Nekaj dni staro so našli otroci. Ni mogla hoditi. Že tako

zelo mlada si je zlomila nogo. Otroci so jo prinesli nekemu lovcu v Topolšico, ki ji je nogo pozdravil. Toda takajšnje okolje ni bilo za gamsa. Lovci so se zmenili, da jo pripeljejo na Robanovo domačijo, kjer bo imela vse možnosti, da se vrne nazaj v goro, kjer je njen pravi dom. Tako so tudi storili. Ko je prišla na Robanovo domačijo, je bila prisrčna majhna kozica. Toda hotela je biti med otroki. Kamorkoli so šli, jih je Pika spremljala.

Zanimivo, da ima na splošno rada tudi pse. To najbrž zato, ker je bila kot neboljnenka pri svojem prvem oskrbniku veliko v družbi z lovskim psom. Toda vsakega psa mora prej spoznati. Sprva mu ne zaupa. Če pa jo pes hoče napasti, je hitro pripravljena na obrambo s svojimi roglji. Prenocuje, kjer hoče. Pozimi spi kar na vrtu, na prostem

v snegu. Zgodilo se je, da jo je ponoči napadel potepuški pes volčjak. Nastal je ropot in tekanje okrog hiše, da sva se s sinom prebudila in Piki priskočila na pomoč. Ko naju je pes zagledal, mene z baterijo v roki, in začul najino kričanje, je pobegnil.

Strela se ne boji. Ne iz lovske puške in tudi ne močnejših streliv. Ko smo minirali skale, je po vsaki eksploziji le nekoliko odskočila in zamahnila z glavo. Nasprotno se je pa izredno ustrašila, ko je zaječalo novorojeno jag-nje onkraj zaprtih vrat, da je, kot bi trenil, skočila skozi zaprto okno. Samo šipa je zažvenketala in Pika je bila že na prostem. To je pa tudi edino okno, ki ga je Pika na Robanovi domačiji razbila. Ne prej in ne poslej se kaj takega ni več primerilo. Sicer ima pa Pika navado, da rada skoči skozi okno, od zunaj v kuhinjo ali iz kuhinje na vrt. Toda vedno prej dobro pogleda, če je okno odprto.

Tudi pri Robanovih razvijajo kmečki turizem. Sprejeli so

torej v oskrbo turista, povedali mu pa niso, da imajo pri hiši gamsa. Bilo je prvi večer njegovega bivanja pri Robanu. Turist se je vrnil s sprehoda, sedel k topli peči v hiši in začel brati časopis. Domačih ni bilo še domov z dela v gozdu. Tedaj je turist začul v veži pred vrati čudno, skrivnostno stopicanje. Nenadno se hišna vrata odpro, kajti Pika jih zna odpreti, in v hišo pred turista skoči gams, črn kot sam hudič.

Turist se je tako ustrašil, da mu je časopis padel iz rok, se sesedel sredi hiše in »izpustil« neznanske glasove.

Pika je zelo družabna. Pravijo, da gams zunaj v planini ne trpi ovc zraven sebe. Pika se pa v družbi z ovcami pase izredno rada. Celo nekakšna vodnica jim hoče biti. Tudi ovce jo imajo rade. A če Piko zgrabi divja razigranost, se premetava in poskakuje, kakor bi ponorela. Tedaj se ovc polasti pravi strah, da bežijo od nje.

Z Robanovimi gre od doma tudi daleč v goro. Seveda na marsikakem takem sprehodu vidi svoje divje sorodnike — gamse. Z zanimanjem jih gleda, gre tudi nekaj časa po sledu za njimi, a se vrne. Če jo zunaj na prostem kaj vznemiri, tudi ona zabrlizga, kakor že izkušana vodnica gamsjega tropa.

Izredno rada skače, ne le skozi okno, temveč tudi z okna 5 m globoko na tla. Ampak to stori rada le pri dobri vidljivosti. Če je noč oziroma temno, ne bo skočila. Videti mora, kaj je pod oknom, preden skoči. Izkušnje tudi dokazujejo, da v mraku gams še slabše vidi kakor srna. Morda zato gams hodi zjutraj kasneje na pašo kakor srnjad?

Robanovi tudi vedo, da ima Pika zelo dober apetit skozi vse leto, posebno jeseni. Toda ko zapade sneg in pritisk mrz, ima prav malo zanimanja za hrano. Pozimi pojé prav malo. Oče Roban pravi, da gams mora biti tako ustvarjen, če naj zdrži pozimi v gorah, saj mu narava pozimi more nuditi le borno hrano. Sicer pa narava divjim živalim več vrst pozimi skrči želodec. Tolšča in druga »železna rezerva« pod kožo skrbita, da organizem dobiva v zimski stiski po možnosti vse

tisto, kar najnujnejše potrebuje.

Toliko je oče Roban napisal o Piki. Končno pa pripomnil, da ga je pri pisanju začelo zebsti v prste (pismo uredništvu je namreč pisal že v februarju) in da bo zato s pismom končal. Priložil je še nekaj slik o Piki, ki dopolnjujejo njegovo pisanje.

-elf-



Karel Prušnik-Gašper

Februarja letos smo veselo razpoloženi, v krogu predstavnikov Lovske zveze Slovenije in jugoslovanskega konzulata v Celovcu, proslavili 70-letnico ustanovitve in predsednika Kluba prijateljev lova Karla Prušnika-Gašperja. Iz srca smo mu želeli še mnogo zdravih in v ustvarjalnem delu zadovoljnih let. Le dober mesec po tem pa nas je potrla vest o njegovi smrti (16. 3. 1980).

Karel Prušnik-Gašper je bil rojen 7. 2. 1910 v Pečnikovi kajži v kapelski grapi Lepeni. Mladost je preživel na očetovi mali kmetiji, p. d. pri Velfelnu v Lobniku nad Železno Kaplo. Dozoreval je v času gospodarske in socialne bede. Že kot otrok je občutil vso krutost takratnega časa. Ko je njegov oče služil v cesarski vojski, jim je cesarska oblast zapečatila mlin. Takrat se je deček Karel s sekiro v roki napotil k mlinu, da bi pregnal rablje. Pozneje, kakor opisuje v svojih zadnjih spominih, je v šoli v Železni Kapli snel s stene sliko cesarja Franca Jožefa, z utemeljitvijo, da je Avstrija vendarle republika in da je cesar že nad 2 leti mrtev. Zato ga je starokopitni učitelj strogo kaznoval. Že v otroških letih se je torej postavil

krivici po robu. V času doraščanja v moža pa ga je napredna miselnost oblikovala v aktivnega kulturnega ustvarjalca, revolucionarja komunistu, najvidnejšega koroškega narodnoosvobodilnega borca in ne nazadnje v neutrudljivega in doslednega zagovornika pravic koroških Slovencev.

Zmeraj pa je bil tudi lovec. Ljubil je domačo zemljo, ljubil naravo, kakor jo je znal le on. V njej je iskal in našel odidih po napornem delu, po neštetih sejah, konferencah, pogajanjih, predavanjih. .. Iz narave je črpal življenjsko moč in vero. Kako rad je prisluhnil žvrgolenju ptic in brenčanju neutrudnih čebel. Petje divjega petelina v rannem jutru je poslušal zamaknjen in lovske kri mu je burilo pihanje in gruljenje krivepega ruševca. Najbolj pa ga je radostila njegova najljubša divjad — gamsi, vzpenjajoči se po skalnih strminah nad prepadi.

Gašper je bil čez 50 let član koroške lovske organizacije, dejansko pa lovec od svojih ranih let. Za svoje delo v lovstvu je prejel najvišje slovensko in jugoslovansko lovsko odlikovanje ter številna druga odlikovanja in priznanja slovenskih lovskega organizacij. Naravnost neverjetno se sliči, a vendarle je res, da mu koroška lovska zveza (Kärntner Jägerschaft) ni dala nobenega priznanja, niti ne za dolgoletno članstvo, čeprav se je zelo prizadeval za boljše razumevanje med lovci sosedih. Zelo mu je grenilo življenje, da mu odgovorni niso dovolili vstopa v domače in sosedno občinsko lovišče, čeprav bi se odpovedal odstrelu divjadi. Želel je imeti le priložnost za sprehod s svojih lovskim psom in da bi v teh loviščih sem in tja lahko odstrelil kakšno srako ali šojko. Srečen pa je bil, ko se je z ustanovitvijo Kluba prijateljev lova v Celovcu poglobilo lovsko sodelovanje z matičnim narodom prek državne meje ter se razvilo v trdno tovariško vez.

Koroški Slovenci smo z Gašperjem izgubili najvidnejšo osebo koroškega partizanstva. Njegovo ime bo na Koroškem ostalo neizpodbitno povezano z začetkom napredne miselnosti in samozvesti

Spomin na junij

Ivan Zupanc

V šopu smrek ob tihi jasi
preža lovčeva stoji,
večkrat nanjo lovec
vzpne se
in v tišino ostrmi ...

A tišina ni tišina,
kakor mislil bi nekdo.
Ptica je polna ta dolina,
ki pomladi v čast pojo.

Zvoki tihi, zvoki nežni,
to je pesem za srce,
škoda, da trenutki bežni
vse prekmalu odhite.

Mrak se spušča nad dolino,
le obzorje še rdi ...
Še bi gledal to milino,
a srce mu zadrhti:

Med cvetovi sredi jase
se prikaže lep srnjak,
proti njemu zdaj se pase,
rahlo le ga boža mrak.

Cvet med cveti v rosnih travah
je lepoteč žametnih oči,
z glasnim bav-bav
ga pozdravi
in izgine v objem noči.

rodu, ki je — po Gašperjevih besedah — kakor gamsi na plazu.

Odšel je k svojim mrtvim soborcem, tovarišem, znanecem. Vrzal, ki je nastala po njegovi smrti, nas navdaja s tesnobo in žalostjo. Toda odločeni smo stopati v njegovem duhu po njegovih stopinjah. Njegov duh naj ostane vedno živ med nami! Tovarišu Gašperju trajen in časten spomin!

Lovci Kluba prijateljev lova
v Celovcu

Tja bova še kdaj krenila skupaj...

Takrat, minilo je že skoro leto in pol, sem ga potegnil za seboj in predlagal: Seznanita se! Malo začudeno je pogledal neznanca, preden je prijel njegovo roko, jaz pa sem mu seveda vse pojasnil: Manolis Glezos, sem rekel, junak z Akropole. Leta 1941 je sredi okupiranih Aten izobesil na starodavnem spomeniku kulture grško zastavo. Šestkrat zaprt, šestnajst let ječe, trikrat na smrt obsojen! Živa legenda iz dežele nesmrtnih legend!

Prek globokih brazd v Gašperjevih licih se je razlil srečen nasmech, v očeh se mu je vlažno zalesketalo. Da ne bi s pojasnilom ostal le na pol poti, sem se obrnil h gostu in v eni sapi nadaljeval:

Karel Prušnik-Gašper! Zaprt in še zaprt, po njem so streljali, da bi bilo za trikrat tri smrtno kazni dovolj. Naša Koroška, slovenska legenda, edini predsednik edine revolucionarne, demokratične oblasti, ki je delovala v letih vojne v Ostmarki, torej znotraj meja nemškega tretjega rajha.

Takrat sta se obe grčavi roki stisnili bolj zares, kot bi bili iz jekla. Ogenj tovarštva se je vžgal na Akropoli, s soncem obsijani, in segel do zasneženih koroških gora... Nekoč davno, pred tridesetimi leti, se je dogodilo drugače: Najprej je v tišino zimskega dneva zarezal z vrha Malega Obirja strel, ki se je potem postoterjen vračal od prepadnih sten na drugi strani. Nekje globoko je obležal mrtev gams. Gašper je snel klobuk in odtrgal v ruševju



Karel Prušnik-Gašper govori ob otvoritvi doma LD Peca, 25. 9. 1977
Foto E. Mazej

vejico. Sklonil se je in porbral prazen medeninast tullec: Kdor ljubi naravo, naj skrbi, da ostane čista!

Šele pozneje, prav ob vznožju gore sem ga povsem razumel, ko sva s starim partizanom in lovcom Lesjakom na bojišču prvega partizanskega spopada na Koroškem brskala po tleh in iskala odvržene stare tulce nemških nabojev. Prizanesljivo smo se dotikali komaj zaraslih brazgotin na prestreljenih deblih in prisluhnili Gašperju: Fašisti niso ubijali samo naših ljudi, ubiti so hoteli celó goro in vso našo deželo!

Če bi hotel napisati Gašperju v spomin nekaj svečanih besed nekako po splošno veljavnih pravilih, bi moral najbrž pisati drugače. Na primer, kako je mišičasti, vztrajni mladenič iz Lobnika postal revolucionar in nato partizan; o borcu za svobodo svojega ljudstva in vseh delovnih ljudi; predsednika obeh sedanjih dežel sta mu za to priznala svoja najvišja odlikovanja; ali o pravičnem lovcu, ki je imel rad naravo in divjad prav tako kot vse dobre ljudi; o skrbnem prijatelju, ki je utrl poštenim koroškim lovskim tovarišem poti do slovenskih lovišč v matični domovini; o svojem

prizadevnem lovskem učitelju. Lahko bi povedal dosti lepega o trenutkih v Brdeh, ko sta njegova Rezika in Jožko na enem robu gozda pasla krave, na drugem pa sva midva ta čas opazovala srnjad; o večerih na njegovi domačiji v Lobniku, ko je oče modroval, sin Vladimir pa raje sedel h klavirju in zaigral — enkrat je bil Bach in drugič Chopin. Ko je zjutraj visoko nad njegovim domom obležala moja lisica, sem moral priznati:

Prušniki ste zares od hudiča! Tri generacije hkrati, če bi bilo še dosti takšnih!

Gašper se je samo zasmejal, potem pa je veselo, odločno in modro presodil: V naših hribih morajo rasti takšne grče. Smo kakor gamsi na plazu: ali vzdržimo ali je po nas! Če ne bi bili, kakršni smo, bi nas že zdavnaj pobrali plazovi in viharji, ki se zaganjajo ob naše duše in glave!

Od takrat vem, da modrost ne prihaja sama od sebe. V naravi je bomo našli največ, tudi gamsi na plazovih ali ruševci na snežiščih nas lahko marsikaj naučijo! Saj sem zares tako razmišljal, ko smo se zadnjič zbrali v njegovo slovo. (Umrli je v Ljubljani 16. 3. 1980, njegov pogreb pa je

bil 20. 3. 1980 v Kotmari vasi na Koroškem. — Op. ured.) Nad pokopališčem v Kotmari vasi je sijalo sonce, pogledi pa so uhajali od njegove krste in se izgubljali v daljavi. Globoko doli, v mehkem Rožu, ob zajezenih in prek starih bregov razliti Dravi, ki nič več ne šumlja, kakor je nekoč žalostno zapel najin prijatelj Pavle Kernjak. V razdrapanih stenah Karavank, od nerodno nagnjene Kepe nad Baškim jezerom, kjer je nekoč prvič zazvenelo Nmau čez izaro, pa proti plečati Peci, ki je polna svinca in skriva v sebi silno vojsko kralja Matjaža.

Če je človeku kdaj zares hudo, so misli močno neurejene in pogledi zahajajo kar po svoje na prepovedana pota.

Še to, našemu Gašperju je postavila bela Ljubljana imeniten spomenik: stara Celovška, kolikor je pač je v Šentvidu, je zdaj Prušnikova ulica; dokler bom mogel, bom najbrž vsak dan hodil po njej. Obstaja pa, seveda, poleg njegove ulice tudi dosti Prušnikovih steza in poti — ene so lovske in spet druge partizanske, največ pa obojih hkrati. Po Lobniku se prepletajo med seboj, vodijo v Korte in v Lepeno, prek Olševe in čez Pavličovo sedlo do Plesnika v Logarski dolini in naprej v Solčavo, od Lesjakove domačije v Robežu v popočja Obirja in še marsikam drugam.

Če bo le šlo, bova tja krenila še kdaj skupaj, le da bo takrat Gašper samo še čudovito lep spomin!

In žal mi bo, neizmerno žal, da morajo tudi gamsi na plazu kdaj umreti!

Mitja Vošnjak

Vinko Hafner, gozdni manipulant, star 56 let, je nenadno umrl 2. 8. 1979. Član naše LD je bil 27 let, od 1952. leta dalje, član upravnega odbora 8 let (1957—1966) in predsednik nadzor. odbora 2 leti (1968—1971). Kot član upravnega odbora je bil vsekozi blagajnik.

Že kot mladenič je vzljubil naravo in občudoval razgibano zeleno pobočje Radeljce; ta podoba je blestela v njem

vse do smrti. Njegov smeh in pesem sta nam bila v tej drveči dobi svojstvena dragocenost. Na lov ni hodil zaradi plena, v naravi je iskal s pomladno ali jesensko lepoto obarvana pobočja.

Številnim lovskim tovarišem in prijateljem, ki so pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, se je pridružila tudi narava, sicer neprijazna, polna bliskov in grmenja; toda tudi takšno je naš Vinko ljubil.

Mrak se je spuščal v dolino. Med vrhovi so umirali zadnji akordi žalostinke, glave in prapori so se sklonili. Zadel je lovski rog, streli so jeknili v temačno nebo, odmevi so se oddaljili in utihnili, utihnili kakor njegovo življenje...

Z vso hvaležnostjo in spoštovanjem se ga bomo spominjali.

Člani LD Remšnik — er

Franc Langer, častni član LD Loka pri Zidanem mostu, je umrl 10. novembra 1979, v 88. letu starosti.

Po prvi svetovni vojni je ustanovil lovski klub v Radečah ter bil njegov prvi tajnik. Kasneje je bil eden najagilnejših ustanoviteljev podružnice Slovenskega lovskega društva v Krškem. Ustanovni občni zbor te podružnice SLD je bil v Krškem januarja 1934. Podružnica je zajemala okraja Krško in Brežice. Tajnik prvega odbora je bil Franc Langer. Langer je bil tudi večkratni delegat krškega in brežiškega območja v Zvezi lovskih društev Dravske banovine (Slovenije) v Ljubljani.

Po osvoboditvi je sodeloval pri ustanovitvi LD Radeče in LD Loka pri Zidanem mostu. Bil je večletni starešina prve LD in večletni tajnik druge LD.

Kasneje je bil tajnik Lovske zveze Trbovlje (Zasavje) ter član komisije za lovske izpite pri tej zvezi.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za zasluge in z redom II. stopnje. Naša LD pa mu je podelila častno članstvo.

Tovariša Langerja smo pokopali 12. novembra 1979 na pokopališču v Radečah z vse-



Franc Langer

mi lovskimi častmi. Časten spomin zaslužnemu pionirju in organizatorju slovenskega lovstva v Posavju in Zasavju!

LD Loka pri Zid. mostu
— D. D.

Franc Rebernik

Če bi srne v gozdovih imele takšno navado, kakor jo imajo ljudje, da namreč postavljajo spomenike, potem bi gotovo postavile spomenik Franceljnu Reberniku. Kajti njegova ljubezen do divjadi, zlasti do srn-mater, je bila izredna. Na Silvestrovo 1979 pa je bilo njegove skrbi za divjad konec, kajti Morana, boginja smrti, je segla po njem. Dva meseca čez svojih 87 let starosti je moral odnehati. Ne le leta življenja, tudi leta delovanja v lovski organizaciji so Franceljna uvrščala med prve lovce Lovske zveze Slovenije.

Kot mlad fantič, 13 let mu je bilo, je na ljubljanskem Golovcu zasliševal divje peteline. Da, tedaj in še nekaj desetletij po tem je bil divji petelin na Golovcu še stalna divjad. Sedaj se to marsikomu zdi pravljica. Prvi lovski mentor mu je bil njegov oče — lovski čuvaj.

Prva svetovna vojna je prekinila njegovo lovsko življenje še v stari Avstro-Ogrski, po njej se je nadaljevalo v stari Jugoslaviji, do druge svetovne vojne. Le-ta je prinesla v Franceljno življenje drugačne, revolucionarne poglede.



Franc Rebernik

Po vojni je iz predvojnega zakupnika dela vodiškega lovišča postal soustanovitelj Lovske družine Vodice, kateri je bil zvest član vse do svoje smrti.

Pri gradnji doma lovske družine na Selu je sodeloval od vsega začetka. Njegovih vsestranskih uspehov v lovstvu in kinologiji je toliko, da jih ni moč naštetati in opisati.

Omenim naj le, da je bil soustanovitelj Kluba ljubiteljev ptičarjev (kasnejše Društvo ljubiteljev ptičarjev) in Lovske zadruga za Slovenijo. Sicer pa tudi njegova priznanja in odlikovanja pričajo; prejel je znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge II. stopnje, zlati znak za kinološke zasluge in red za kinološke zasluge I. stopnje.

Letos 5. januarja smo se poslednjič zbrali pri njem in ga pospremili do njegovega »doma« na Štepanjskem pokopališču. Če bomo samo tisti lovci, ki smo bili skupaj z njim do groba, kdaj kdaj pomislili nanj, naš Francelj ne bo nikoli sameval.

France Logar

Franc Zakošek iz Rudnice je umrl 28. 12. 1979, v 67. letu starosti. Član lovske organizacije je bil od leta 1952. Od vsega začetka je bil navdušen, delaven lovec. Prav tako tudi gasilec. Zelo ga je zanimalo življenje divjadi in velikokrat se je izkazal pri gospodarjenju z divjadjo. Članstvo mu je zaupalo funkcije v upravnem odboru LD

vse od leta 1955 do njegove smrti; torej je bil član UO LD polnih 24 let. Medtem 2 leti tudi starešina. LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge, gasilsko društvo pa mu je podelilo častno članstvo.

Franci je bil 2. 12. 1979 poslednjič z nami na skupnem lovu. Zbrali smo se pred njegovo hišo, kjer nam je še sam postregel z okrepčilno pijačo. Nato je odšel z nami na lov. Poznalo pa se mu je, da se težko bori s hudo boleznijo. Ko so goniči dvignili divjad in je njihovo zvonjenje napolnilo jesensko-zimski gozd, so Franciju stopile solze v oči. »Danes sem poslednjič z vami na lovu,« je rekel. Stisnilo nas je pri srcu.

Osemindvajset dni kasneje smo se zopet zbrali pri njegovi hiši v Rudnici. Zimske barve so blestele z vrhov, v očeh njegovih svojcev, tovarišev in prijateljev pa so blestele solze. Od Žusma do pokopališča smo lovci nesli krsto s pokojnim Francijem in potem smo se z lovskimi častmi poslovili od njega. Dragi Franci, ostal nam boš v lepem spominu, dokler tudi mi ne odidemo za teboj na mrtvo lovsko stražo!

Člani LD Loka pri Žusmu
— V. G.

Iz lovskih vrst so tudi odšli za vedno:

Franc Žlebnik, LD Velunja — Šoštanj, * 27. 11. 1886, † 9. 4. 1980.

Franc Makovec, LD Otočec, * 6. 10. 1902, † 27. 9. 1979.

Janko Ortar, LD Otavnik, * 6. 1. 1942, † 5. 3. 1980.

Anton Fakin, LD Jezero-Komen, * 15. 1. 1896, † 25. 1. 1980.

Umrlim časten spomin!





Lovska kinologija

Republiški zrejni pregled psov barvarjev v Kranju

Zrejna komisija za barvarje pri Kinološki zvezi Slovenije je opravila II. republiški zrejni pregled psov barvarjev, ki je bil 22. 3. 1980 v Kranju. Prireditelj je bilo Lovsko kinološko društvo (LKD) Gorenjske, ki je ob tej priložnosti izvedlo tudi lokalni zrejni pregled lovskih psov drugih pasem.

Organizacija in izvedba pregleda sta bili odlični. Lastniki psov so prejeli tiskovine-prijavnice predhodno po pošti in zrejna komisija je na osnovi izpolnjenih prijavnice že pred pregledom lahko vnesla v ocenjevalne liste večji del podatkov. Sodelovanje z LKD Gorenjske je bilo odlično, prav tako tudi z upravo Gorenjskega sejma, ki je za izvedbo pregleda z dobro voljo odstopila pokrit razstaveni prostor. Upravi Gorenjskega sejma se za razumevanje zahvaljujemo.

Do konca leta 1979 je bilo v SR Sloveniji vpisanih v rodovno knjigo 98 bavarskih in 54 hannovrskih barvarjev. Od teh je bila večina še premladih za zrejni pregled. Nekaj jih je poginilo, nekaj jih ni opravilo preizkušnje naravnih zasnov (PNZ) in nekaj jih je dobilo nezadostno telesno oceno.

Tako jih za zrejni pregled ni prišlo veliko v poštev. Vendar je bilo privedenih 14 bavarskih in 17 hannovrskih barvarjev, skupaj 31 krvosledcev.

Na zrejnem pregledu sta bila tudi uvožena plemenjaka: bavarec Dunao v. Laudon in hanoverčan Karat v. Seng-senggebirge, ki sta ustrezna predstavnika svojih pasem.

Sicer smo pa s stanjem lah-



Republiški zrejni pregled krvosledcev v Kranju: (zgoraj) skupina najlepših bavarskih barvarjev, (spodaj) skupina najlepših hannovrskih barvarjev

Foto R. Marencič

ko zadovoljni. Zlasti so izenačeni hanoverčani, ki se pojavljajo v treh izenačenih tipih: lahki in nekoliko višji — progasti tip, težji in nekoliko nižji — progasti tip, srednji — jelenje rdeči tip. Psov tega zadnjega tipa je sorazmerno najmanj. Naloga zrejne komisije za barvarje je, da pospeši rejo psov tega zadnjega tipa, ki so potomci po uspehih znanega BRINA.

Pri bavarcih sta se popravila telesna zgradba in značaj. Izgubljajo se psi manjšega slabotnejšega tipa z mehkim značajem. Prevladujejo psi jelenje rdeče barve. Pojavlja pa se tudi brez temnih mask, kar ni dovolj tipično. Pojavil se je tudi progast ba-

varec, ki je sicer potomec jelenje rdečih staršev.

Na splošno pa je bilo na pregledu ugotovljeno odlično stanje psov. Zrejni komisiji je v veliki meri uspelo ustvariti široko osnovo za telesno primerne pse. Nadaljnja naloga komisije je, da poskrbi za rejo takšnih psov, ki bodo imeli kar najboljše lastnosti krvosledca, kar najboljše sposobnosti za delo po strelu. Če pa naj to dosežemo, je potrebno zaostriti paritvene pogoje. Pes plemenjak ali psica plemenjakinja bosta morala predhodno dobiti vsaj II. oceno na tekmi ali I. oceno na PNZ.

Na lokalni zrejni pregled so lastniki in vodniki privedli 52

psov desetih pasem: 6 lovskih terierjev, 2 kdl. jazbečarja, 12 brak-jazbečarjev, 21 kdl. istrskih goničev, 2 res. istrska goniča, 2 posavska goniča, 3 koker španjele, 2 prepeličarja, 1 ostr. ptičarja, 1 kdl. ptičarja.

Skupno je bilo na zrejnem pregledu 83 psov, primernih za zrejo. To daje upanje, da se naši lovci, kljub vedno večjim težavam za lov s psi, zavedajo pomena štirinožnega spremljevalca, uporabnega pred in po strelu.

Na pregledu v Kranju so ocenjevali kinološki sodniki, ki so člani raznih zrejnih komisij pri Kinološki zvezi Slovenije: Miloš Kelih, Tine Hafner, Lojze Mlakar, Stane Hri-

bernik, Zdravko Kosmač, Peter Pečnik, Franci Ahačič in Jože Vester.

Predsednik zrejne komisije
KZS za barvarje
— Jože Vester

Predvidena legla

Koker španjeli (JRKŠ):

Leglo 22. 5. Rejec Pavle Herbst, Kamnogiška 45, Ljubljana.

Leglo 13. 4. Rejec Marjo Kre- tič, Dolnji Zemon 35, Ilirska Bistrica.

Leglo 11. 5. Rejka Vesna Lindtner, Rojčeva 9, pri dr. Špiler, Ljubljana.

Leglo 1. 5. Rejka Rafaela Tavčar, Dorfarje 6, Žabnica.

Leglo 5. 5. Rejec Stane Strle, Rudnik 4, Moravče.

Leglo 26. 6. Rejec Franc Klop- čič, Krtina 8, Dob pri Dom- žalah.

Leglo 14. 6. Rejec Drago Jaz- bec, Letence 19, Golnik.

Leglo 1. 6. Rejec Borut Bre- zovšek, Vita Kraigherja 12, Maribor.

Leglo 30. 5. Rejec Bernard Podojsteršek, Ljubljanska c. 77, Rače.

Leglo 7. 8. Rejka Sonja Erja- vec, Šarhova 2, Ljubljana.

Leglo 2. 8. Rejec Damjan Pivk, Babna gora, Polhov Gra- dec.

Leglo 22. 7. Rejec Ivan Še- pec, Murnova 4, Brežice.

Leglo 17. 7. Rejec Jože Hri- bar, Srakovlje 5, Kranj.

Leglo 25. 6. Rejec Martin Ko- gelnik, Podklanc 24, Dravo- grad.

Špringer španjeli (JRŠŠ):

Leglo 17. 4. Rejec Ermin Fer- folja, Renški Podkraj 21, Ren- če.

Leglo 27. 5. Rejec Anton Žni- daršič, Šentjernej n. h.

Leglo 7. 6. Rejec Niko Marn, Brezovo 19, Blanca.

Leglo 2. 8. Rejec Franc Hla- den, Ribnica na Pohorju.

Leglo 29. 7. Rejec Jože Prot- ner, Malečnik 10, Maribor.

Leglo 24. 6. Rejec Vinko Mli- nar, Stara vas 48, Žiri.

Foksterierji (JRFos):

Leglo 20. 5. Rejec Edvard Grilec, Robova 1, Celje.

Res. jazbečarji (JRJri):

Leglo 15. 4. Rejec Lado Fili- pič, Sp. Idrija 98, Idrija.

Legli 24. 4. in 27. 7. Rejec Jože Drgan, Dol 51 pri Hrast- niku.

Leglo 5. 6. Rejec Marjan Mar- kelj, Gasilska 5, Kranjska go- ra.

Leglo 16. 6. Rejec Lado Nu- čič, Hribska pot 11, Grosup- lje.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 6. 5. Rejec Franc Židan, Sp. Besnica n. h., Zg. Besni- ca.

Leglo 13. 6. Rejec Franc Bra- čič, Sp. Voličina 81, Voličina.

Leglo 12. 6. Rejec Franc Mol- ka, Radeče pri Zidanem mo- stu.

Leglo 23. 5. Rejka Štefka Hribar, Cesta na Ježah 26 b, Ljubljana-Polje.

Leglo 6. 7. Rejec Milan Kranjc, Ferkova 2, Maribor.

Leglo 12. 7. Rejec Anton Mla- kar, Lovska ulica 20, Rogaška Slatina.

Leglo 6. 7. Rejec Stanislav Herle, Potoška vas 33 a, Za- gorje.

Leglo 6. 7. in 7. 7. Rejec Ja- nez Gliha, Kostanjevica na Krki 17.

Labrador retrieverji (JRLR):

Leglo 23. 5. Rejca Goran in Damjan Belič, Rožna dolina, Cesta XXI 14, Ljubljana.

Kratkodlaki jazbečarji (JRJki):

Leglo 9. 6. Rejec Jože Blaško, Cebejeva 21, Ajdovščina.

Leglo 19. 3. Rejec Drago Štukl, Sela 14, Podčetrtek.

Irski setri (JRIS):

Bogomir Oberč, Ul. 21. maja 26, Brežice

Nem. ostr. ptičarji (JRPri):

Leglo 19. 6. Rejec Jože Kunc, Kotnikova 15, Ljubljana.

Leglo 7. 6. Rejec Janko Pe- tovar, Iljaševci 1, Križevci.

Leglo 1. 6. Rejec Ignac Hor- vat, Dol. Bistrica 70, Čren- šovci.

Leglo 13. 7. Rejec Roman Marsič, Na Logu 13, Ankaran.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Leglo 31. 5. Rejec Drago Mi- ljevič, Radenci 111, Radenci.

Leglo 1. 7. Rejec Adolf Po- točnik, Obrež 130, Središče ob Dravi.

Nem. prepeličarji (JRPr):

Leglo 20. 7. Anton Zupan, Cvetl. hrib 6, Rogaška Sla- tina.

Leglo 18. 6. Rejec Drago Se- nekovič, Duplek 168, Sp. Duplek.

Leglo 6. 6. Rejec Vili Renner, Gradišče 40, Vipava.

Bretonski ptičarji (Epagneul Breton JREB):

Leglo 25. 6. Rejec Drago Bi- tenc, Strniševa 12, Ljubljana- Črnuče.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 20. 5. Rejec Franc Ku- nej, Vojnik 249, Vojnik.

Leglo 1. 6. Rejec Marko Hro- vat, Vipava 39, Vipava.

Leglo 30. 5. Rejec Karel Go- renc, Žabjek 29, Trbovlje.

Leglo 24. 5. Emil Škrli, Vrem- ski Britof 23, Vremski Britof.

Leglo 13. 6. Rejec Jože Sev- šek, Dragomer, Pot za stan 15, Brezovica.

Leglo 27. 4. Rejec Jože Kri- vec, Gorica 29, Šmartno v Rožni dolini.

Leglo 25. 5. Rejec Anton Ko- drič, Šutna 24, Podbočje.

Leglo 3. 6. Rejec Franc Mla- kar, Grajševka, Stari trg pri Ložu.

Leglo 19. 5. Rejec Rudi Krap- še, Pečke, Makole.

Leglo 17. 4. Rejec Anton Šte- fane, Zlogona gora 19, Oplot- nica.

Leglo 26. 6. Rejec Evgen Je- sih, Podgorje 30 A, Velenje.

Leglo 16. 6. Rejec Jože Ma- rentič, Mala vas n. h., Gro- suplje.

Leglo 25. 6. Rejec Viktor Medved, Srednja Kanomlja 29, Idrija.

Leglo 1. 7. Rejec Franc Re- par, Ob gozdu 20, Sevnica.

Leglo 17. 6. Rejec Ivan Črno- goj, Črmošnjice 14, Semič.

Brandl braki (JRGbr):

Leglo 19. 5. Rejec Maks Šar- man, Jenkova 78, Maribor.

Vestfalski brak-jazbečarji (JRWbj):

Leglo 25. 6. Rejec Ludvik Brenc, Malahorna 30, Oplot- nica.

Basset Hound (JRBas):

Leglo 24. 7. Rejka Polona Zor- nada, Oktobrske revolucije 18 a, Izola.

Hannovrski barvarji (JRHB):

Leglo 12. 6. Rejec Maks Ko- nečnik, Lovska hiša Trnovec, Kočevje.

Leglo 10. 7. Rejec Jernej Škulj, Dolenji Lazi n. h., Rib- nica.

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 1. 6. Rejec Rudi Potoč- nik, Rovte 8, Podnart.

Tribarvni goniči (JRGTr):

Leglo 17. 5. Rejec Jože Guna, Globušak 26, Trbovlje.

Balkanski goniči (JRGb):

Leglo 8. 6. Rejec Martin Ri- tovšek, Jazbin vrh 1, Šentjur.

Leglo 11. 6. Rejec Janez Oreš- nik, Partizanski klanec 20, Vrhnika.

Leglo 30. 5. Rejec Janez For- tuna, Prapreče 6, Trebnje.

Kinološka zveza Slovenije

Mlad lovski terier

Foto V. Ferluga



Vsem lovskim družinam in lovskim OZD!

Vodstvom lovske organizacije kakor tudi vsem vašim članom se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje v letu 1979 in že tudi v letu 1980. Vaše zaupanje želimo ohraniti z našim čim vestnejšim poslovanjem tudi v bodoče. Z odkupom in izvozom uplenjene divjadi se naša delovna organizacija (DO) ukvarja že vseskozi in na zunanjem tržišču dosega lepe uspehe. Uspešni smo bili tudi v letu 1979. **Končni obračun** o odkupljeni in prodani divjadi v letu 1979 objavljamo v tej številki LOVCA. Tudi za leto 1979 izkazuje **pozitivno razliko**.

Obračun

o odkupljeni in prodani uplenjeni divjadi za leto 1979

Vrednost prodane divjadi v koledarskem letu 1979	20 970 537,70 din
— Izplačano lovskim družinam	16 404 814,55 din
— Hlajenje, vet. pregledi in materialni stroški	1 596 014,40 din
— Osební dohodki zaposlenih pri odkupu upl. divjadi	843 436,40 din
— Pogodbene in zakonske obveznosti	576 026,85 din
— Akumulacija	834 821,50 din
— Del skupnih stroškov	355 143,05 din
	20 610 256,75 din
Pozitivna razlika	260 280,95 din

Ta razlika je povečanje odkupnih cen za oddano nam divjad v letu 1979 in znaša 1,28 din za kg oddane uplenjene divjadi vseh vrst naši delovni organizaciji.

Tudi vaša lov. organizacija je neposredno udeležena pri delitvi skupnega dohodka, ustvarjenega z izvozom uplenjene divjadi. Zato smo tudi vaši LD oz. OZD, če nam je oddajala uplenjeno divjad, **nakazali razliko 1,28 din za vsak kg oddane nam uplenjene divjadi vseh vrst**.

Odkupne cene za uplenjeno divjad v letu 1980

Do nadaljnjega v letu 1980 odkupujemo uplenjeno divjad po naslednjih **akontacijskih cenah**:

Srnjad I. — kg	155 din
Srnjad II. — kg	120 din
Jelenjad, damjeki, mufloni, gamsi — kg	113 din
Divji prašiči — kg	92 din
Medvedje meso — kg	200 din
Prevoznih stroškov ne plačujemo.	

Priprava divjadi

Vso divjad za oddajo pazljivo, natančno pripravite! Pred oddajo mora biti zlasti dobro in pravilno **ohlajena**.

Parkljasti divjadi morate trebušno in prsno votlino popolnoma izprazniti in notranjost dobro očistiti, medenično kost presekati, vrat prerezati (do prsnega koša) ter izvleči požiralnik in sapnik. Notranjost trupla mora biti zbrisana s suho krpo!

Jelenjadi in divjim prašičem morate takoj po iztrebljenju razrezati pazduhi, da se divjačina bolje ohladi in prepreči vnetje.

Vsej divjadi samcem odstranite popolnoma vse dele spolovili!

Pernati divjadi s kljukico izvlečete čreva, čimprej po uplenitvi!

Zajcem v celoti izpraznite le trebušno votlino!



Transport divjadi

Uplenjeno divjad mora najprej pregledati pooblaščen preglednik LD oziroma OZD, ki izstavi **potrdilo o pregledu**. Potrdilo pošiljatelj vloži v prozoren **plastični ovitek**, ki ga priveže k nogi uplenjene divjadi. V isti ovitek pošiljatelj vloži tudi **etiketo**, na kateri je naš naslov (naslov prejemalec). Sicer pa pošiljatelj na etiketo (obrazec) napiše še: naziv svoje LD oz. OZD, ime in priimek uplenitelja, težo oddane divjadi (brez trofeje, stehtana tik pred odpošiljateljico).

Srnjad, gamse, manjše divje prašiče in vsakršno malo divjad je obvezno pošiljati **v papirnatih vrečah**. Izjema je divjad, ki jo lovci sami pripeljejo do zbirnih mest.

Uplenjeno divjad pošiljajte po najkrajši poti z **avtobusi** ali po **železnici** na naslov naše poslovalnice **v Ljubljano ali v Celje ali v Maribor ali v Mursko Soboto**. Na vseh avtobusnih in železniških postajah navedenih mest je organizirana naša **dežurna prevzemna služba**, vsak dan od 7. do 20. ure, tudi ob nedeljah in praznikih. Kljub temu pa prosimo, da poskrbite za prevoz divjadi, če le mogoče, v jutranjih urah.

Vse potrebno za oddajo divjadi, papirnate vreče, etikete, plastične ovitke, obrazce za potrdila o pregledu, smo poslali **brezplačno** vsaki lov. organizaciji, ki je doslej poslovala z nami, ne da bi nas posebej za to prosila. Vse navedeno smo poslali do 15. maja t. l. vašemu blagajniku (ali drugemu pooblaščenemu).

Vljudno vas prosimo, da nam takoj sporočite točen naslov **blagajnika in tajnika** vaše LD (pri vsakem posebej navedite funkcijo). To nam javite tudi v primeru, čeprav pri teh dveh funkcijah ni bilo sprememb z ozirom na lansko leto.

Vse v preteklih letih sklenjene pogodbe med lov. družinami in našo delovno organizacijo o zagotovitvi plačila za prevzeto uplenjeno divjad so veljavne še nadalje.

V zvezi z odkupom in prodajo divjadi **naša DO ne daje nikakih obljub** o uvozu (z deviznimi sredstvi) lovskega pribora za potrebe lov. organizacij, kakor to obljublja nekatera podjetja. Zaradi zadevnih predpisov v okviru gospodarske politike naše države uvoz lovskega orožja ni možen. Zato so take neuresničljive obljube le neodgovorna reklama! Če pa bi bilo to možno, bi bila naša DO vsekakor prva, ki bi se na vse načine trudila, da bi zadovoljila vaše potrebe (orožje, municija itd.).

Za vsa pojasnila se obračajte na **UPRAVO TOZD LOVEC**, Prešernova 3, Ljubljana, telefon (061) 20 306.

V želji in upanju na še boljše sodelovanje vas tovariško, lovsko pozdravljamo.

Poslovalnice TOZD Lovec:

Ljubljana, Gosposvetska 12, telefon (061) 317 387

Celje, Tomšičev trg 13, telefon (063) 22 490

Maribor, Gregorčičeva 11, telefon (062) 21 055

Nova Gorica, Prešernova 17, telefon (065) 21 910

električna ograja HERKULES ELECTRONIC

USPEŠNA ZAŠČITA NJIV
PRED DIVJADJO

Tip HS-3 — baterijski prenosni

Tip HS-4 — vklop na omrežno
napetost 220 V

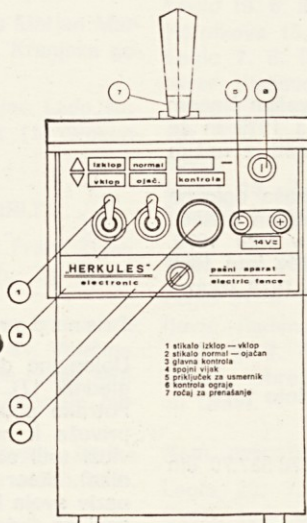
Tip HS-5 — kombinirani

Proizvajalec

ROMAN GORJUP
Elektromehanika

Šmarca 85, 61240 Kamnik

Telefon (061) 831 105



Ponovno je izšla knjiga avtorja Veljka Varičaka — druga izdaja

Ocenjevanje lovskih trofejev

Knjigo vam predstavlja sestavek v Lovcu, št. 2 — februar 1980, na 59. strani.

Dobite jo lahko v vseh poslovalnicah TOZD LOVEC:

v Ljubljani, Gosposvetska 12; v Celju, Tomšičev trg 13;

v Mariboru, Gregorčičeva 11; v Novi Gorici, Prešernova 17.

Cena knjigi je dosedanja, nespremenjena — 120 din izvod.

Naročite jo lahko tudi prek vaše zveze lovskih druženj (ZLD) ali pa neposredno na naš naslov. Pošljemo vam jo po povzetju.

Lovska zveza Slovenije
Župančičeva 9 — p. p. 505
61001 Ljubljana

V JUBILEJNEM LOVCU SO DRAGOCENI PODATKI

Lovci pripravniki, ki ste letos ali lani stopili v lovske vrste, vaša dolžnost je tudi, da poznate zgodovino slovenskega lovstva!

Mnogo o naši lovski organizaciji, vse od njenega nastanka, kakor tudi o lovu in divjadi nekoč na območju vseh področnih lovskih zvez v Sloveniji najdete v tem LOVCU.

Jubilejna številka, ki je hkrati samostojna publikacija, je izšla leta 1977, ob 70-letnici slovenskega lovstva. Obsega 140 strani in jo poleg besedila bogati tudi mnogo črno-belih in barvnih slik. Cena izvodu je samo 50 din! Na vaše naročilo vam jubilejnega LOVCA pošljemo po pošti (po povzetju). Če se pa mudite v Ljubljani, ga lahko kupite neposredno v naši pisarni na Župančičevi 9.

Naj ne bi bilo lovskega pripravnika brez tako poučne in lepe publikacije!

Lovska zveza Slovenije

MALI OGLASI

Osirotelo mlado srnjad iz vseh krajev Slovenije — odkupujemo. — Naslov kupca pri uredništvu Lovca.

Psico poenterko, staro 5 let, brez ocene, prodam, ker je pri nas zaradi stekline prepovedan lov s psi. Za lov zelo dobra, nakaže pernatu divjad in zajca na ložu. — Franc Gozdnikar, Mistlinjska Dobrava 114 (Grejski klanec), 62380 Slovenj Gradec.

Češko bokarico, model 104, kal. 12 - 7 × 57 R, z naprožilom in novi menjalni

cevi kal. 12 - 12, prodam. — Mirko Mahnič, Prešernova 22, 66250 Ilirska Bistrica.

Češko bokarico, kal. 12 - 7 × 57 R, s strelnim daljnogledom — rusko dvocevko brezpetelinko, kal. 16 - 16, in lovski krog — prodam. — Janez Založnik, Notranje gorice, 61351 Brezovica, tel. (061) 20 937, od 6. do 14. ure.

Vse preparatorske usluge vam nudita Angelca in Jože Mausar, Tomačevo 40 D, Ljubljana (blizu ljubljanskih Žal).

Rabljeno češko bokarico, kal. 12 - 7 × 57 R, z menjalnima cevema, kal. 12 - 12, kupim. — Anton Azman, Gorenje 14, 63327 Šmartno ob Paki.

Kratkodlake jazbečarje, črne barve, položene 21. 3. 1980 — prodam. Psički so odličnih staršev: psica dvakrat CACIB, pes trikrat CACIB. — Drago Štukl, Sela 14, 63254 Podčetrtek.

Bokarico Suhl, novejšo, z ejektorjem, kal. 12 - 7 × 65 R — kupim. — Vojko Križnik, 63305 Vransko (št. 48).

Mavzerico, kal. 7,9, s strelnim daljnogledom Kahles 6 × 42, zaradi svoje starosti — prodam. — Polde Sever, Male Lipljene 15, 61311 Turjak.

Revijo LOVEC prodam: vezane letnike od 1921. do 1929. leta in nevezane od 1930. do 1940. ter od 1954. do 1957. leta. — Marko Stergar, Pokljunkarjeva 82, Ljubljana, tel. (061) 264 879.

Lovsko terierko, položeno 16. 2. 1980, z rodovnikom — prodam. — Franc Ivenčnik, Svetelka 3 b, 63222 Svetelka-Dramlje.

Skoraj novo boroveljsko tricevko, izdelano po naročilu, prodam. Kalibri cevi in menjalnih cevi so: 16 - 16 + Hornet, 16 - 7 × 65 R + Hornet. Puška je opremljena z 2 strelnimi daljnogledoma: Kahles s 6 × in s 4 × povečavo. — Informacije po tel. (061) 346 925 — Zidar.

Dva kdl. jazbečarja, stara po 9 mesecev, in mlade kdl. jazbečarje, položene 9. 4. 1980 — prodam. — Stanislav Poje, Grčarice 1, 61331 Dolenja vas.

Šolanega psa za lov na divje prašiče — kupim. Mora biti sledoglasen. Ko jih najde, jih ne napade, temveč oblaja (opis, cena, preizkus). — Miro Gojkovič, Vodopivčeva 2, 66000 Koper.

Dva špringer španjela, psa in psičko, prodam. Sta rjavo bela in stara po 15 tednov. Starša imata tel. oceno prav dobro, psica odlična v delu. — Srečo Brezovar, 68360 Žužemberk (št. 47).

Rusko bokarico, novejši tip, kal. 12 - 12, prodam. — Alojz Bandelj, Dol. Prapreče 2, 68212 Velika Loka.

Izredno lepe kratkodlake istrijanke, položene maja letos, prodam. Psica CACIB in prvak na tekmi gonilcev, pes mednarodni prvak v lepoti in drugo mesto na tekmi po krvnem sledu. — Ing. Šetina, 63212 Vojnik.

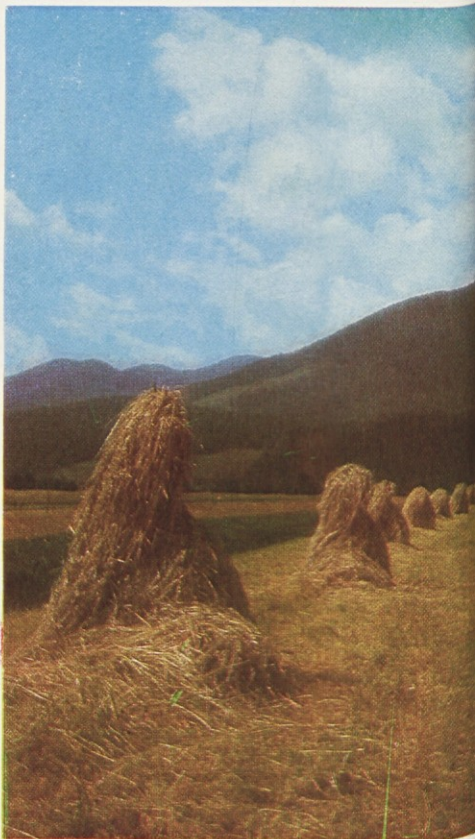
Resaste jazbečarje, stare po 3 mesece, prodam. — Jože Drgan, 61431 Dol pri Hrastniku (št. 51), tel. (061) 814 510.

Kratkodlakega istrijanca z rodovnikom, z opravljenim preizkušnjo in z odlično telesno oceno — prodam. — Niko Vrlič, Bojanci 35, 68344 Vinica pri Črnomlju.

SLIKE NA OVITKU:

6. Kadar se takole postavi, zlasti po cofu ugotoviš gamsa-kozla
Foto Tomaž Kočar, Diana
7. Pred prskom
Foto Ivo Napotnik
8. Redek gost na jasi že pred mrakom
Foto Janez Černač, Diana
9. Enoletna prašiča v poletni dlaki
Foto Tomaž Kočar, Diana
10. Damječje tele, staro le nekaj ur
Foto Blaž Krže





Štorklje v Prekmurju — Gozd na Dolenjskem — Mlin na Muri — Ostrnice na Notranjskem